

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS – FRIDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 4, 2009 Vol. C Nr. 230 Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-03-09

PERIODICALS

Krizė stumia į skurdą Rytų Europos šalis

Pasaulio bankas numato, kad Lietuvoje, Estijoje ir Vengrijoje nemokiais gali tapti dar 20 proc. įvairių paskolų turinčių namų ūkių. **Balsas.lt** nuotr.

Washington, DC, gruodžio 3 d. („Reuters“/BNS) – Dėl pasaulio finansų krizės 2010 metais 11 mln. žmonių Rytų Europoje ir Vidurio Azijoje gresia skurdas, o dar 23 mln. žmonių atsidurs ties skurdo riba, numato Pasaulio bankas.

Naujas Pasaulio banko tyrimas rodo, jog čia gyventojų šeimas labiau-

siai veikia finansų krizės sukeltas paskolų rinkos susitraukimas, kylančios kainos ir didėjantis nedarbas.

„Pasaulio finansų krizė žlugdo didelius tų šalių pasiekimus ir gyvenimo sąlygų gerėjimą“, – sakė Luca Barbone, Pasaulio banko Europos ir Vidurio Azijos padalinio Skurdo mažinimo ir ekonomikos vadybos skyriaus direktorius.

Šis regionas – vienas iš labiausiai nukentėjusių dėl pasaulinės finansų krizės, dėl kurios daugelio šalių ekonomikas apėmė recesija. Ekonomikos klestėjimo laikotarpiu, kuris buvo prieš tą krizę, padidėjęs paskolų priėmimas tapo didele parama šeimoms, tačiau taip pat susilpnino jų atsparumą galimiems rinkų sukrėtimams.

Per ankstesnes krizes šio regiono šeimos galėjo verstis papildomais darbais arba susirasti darbą užsienyje, tačiau ištikus pasauliniam nuosmukiui tokios atsarginės priemonės tapo beveik neįmanomos.

Nukelta į 7 psl.

Šeštadienį — priedas *Kultūra*.

V. Žulkus išrinktas į UNESCO komitetą

Vilnius, gruodžio 3 d. (ELTA) – Klaipėdos universiteto rektorius profesorius Vladas Žulkus išrinktas į Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) Povandeninio kultūros paveldo apsaugos konvencijos Mokslinį ir techninį patariamąjį komitetą. Šis komitetas patarinės šalims narėms moksliniais ir techniniais konvencijos įgyvendinimo klausimais.

Profesorius V. Žulkus yra archeologas, mokslų daktaras. Jis pirmasis Lietuvoje pradėjo povandeninės archeologijos tyrimus ir daug prisidėjo prie Povandeninio kultūros paveldo apsaugos konvencijos patvirtinimo Lietuvoje.

Prezidentė su AT pirmininku aptarė teismų darbą

Vilnius, gruodžio 3 d. (ELTA) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė priėmė naująjį Aukščiausiojo Teismo (AT) pirmininką Gintarą Kryževičių ir su juo aptarė svarbiausius teismų veiklos klausimus.

Pasak prezidentės spaudos tarnybos, Valstybės vadovė pabrėžė, kad naujam AT pirmininkui tenka ypač

svarbus vaidmuo kuriant kokybiškai naują teismų administravimo ir vadovavimo kultūrą. Tai, prezidentės įsitikinimu, turėtų didelės įtakos stiprinant žmonių pasitikėjimą teismais.

D. Grybauskaitė priėmė AT pirmininko G. Kryževičiaus kvietimą šių metų gruodžio 28 dieną apsilankyti Aukščiausiąjame Teisme ir aptarti ki-

tų metų teismų biudžeto, teismų darbo krūvių problemas bei privalomo visų teismų posėdžių garso įrašų galimybes.

Taip pat numatoma svarstyti teismų ir kitų valdžios įstaigų bendradarbiavimą sprendžiant svarbius, su teismų darbu susijusius klausimus.

„Draugo“ 100-mečiui skirta paroda atkeliavo į Kauną

Parodos atidarymas istorinėje Prezidentūroje Kaune.

TMID nuotr.

Vilnius, gruodžio 4 d. (TMID info) – Istorinėje Lietuvos Respublikos Prezidentūroje Kaune gruodžio 3 d. atidaryta paroda „Draugai – 100“. Ta proga vyko pokalbis „Pasaulio lietuvių spaudos likimai“, kuriame dalyvavo kadenciją baigęs prezidentas V. Adamkus, istorikas prof. E. Aleksandravičius, žurnalistas M. Drunga, išeivijos spaudą tyrinėjantys doktorantai A. Antanaitis ir E. Bielskus. Paroda veiks iki sausio 6 d.

Tai dar vienas renginys – iš Čiurlionio galerijos Čikagoje į Vilnių, o iš Vilniaus į Kauną atkeliavo šiai suakčiai paminėti skirta paroda. Joje – įvairių metų „Draugo“ pirmųjų puslapių nuotraukos. Tad nors parodos tikslas – papasakoti apie šiais metais šimtmečio sulaukusį „Draugą“, parodos lankytojai pastebės, kad „vartydami“ parodoje rodomus leidinio puslapius, kartu „perskaitysime“ ne tik „Draugo“ istoriją, bet ir prisi-

minsime svarbiausius mūsų tautos ir pasaulio įvykius.

Parodos organizatoriai – dienaščio „Draugas“ redakcija, Čiurlionio galerija Čikagoje, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (TMID) – tikisi, kad Lietuvos žiūrovui bus įdomu iš arčiau susipažinti su užsienyje leidžiamu lietuvišku laikraščiu.

Šiame numeryje:

- Sportas. Futbolas. ŠALFASS slidinėjimo varžybos. Pasaulio sporto naujienos (p. 2, 8)
- ES plėtra ir Lietuva (p. 3, 9)
- B. Nainio skiltis (p. 3)
- Pusė amžiaus tarnystės Dievui ir artimui (p. 4)
- Pirmą kartą pradiniam penketuke žaidė Ž. Ilgauskas (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Pasakojimai apie duoną (2) (p. 8)
- Atsiminimai (129) (p. 9)
- P. Gailiaus darbai kečiau per Lietuvą (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.28 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Spaudos leidėjai nuo šiol galės riboti nemokamų naujienų straipsnius, kuriuos buvo galima skaityti internete, naudojant „Google“ paieškos sistemą. Atitinkamas susitarimas tarp leidėjų ir bendrovės „Google“ buvo pasiektas po kai kurių žinias-klaidos bendrovių priekaištų, kad paieškos sistema pelnosi iš interneto naujienų svetainių. Bendrovė „Google“ pareiškė apie šios funkcijos pakeitimą, suteikiantį galimybę žurnalams ir laikraščiams bei kitų svetainių leidėjams imti mokesį už jų straipsnių skaitymą, kurie buvo surasti padedant paieškos sistamai „Google“ arba paskelbti tinklalapyje „Google News“. Galbūt tai leis laikraščių leidėjams atsilaisyti konkurencinėje kovoje su internetu, kuomet iš interneto gaunamos pajamos padengs laikraščio redakcijos išlaidas.

Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiamo. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.
- Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė **Ed. Šulaitis**

Kauniečiai laimėjo ketvirtąsias rungtynes iš eilės

Lapkričio 28 d. įvyko ketvirtasis „Lituanicos“ klubo rengiamų „mažųjo futbolo“ varžybų salėje ratas „Mega Plex“ sporto pastate, Homer Glen, IL (15301 So. Bell Rd.).

Kadangi šiose lietuvių pirmenybėse dalyvauja 6 komandos, buvo sužaistos trys rungtynės. „Kaunas-Max“, įveikusi „Pokerio klubą“, iškovojė ketvirtąją pergalę ir su 12 taškų (32:14 įvarčių santykiu) tvirtai pirmauja šiose varžybose. Antroje vieto-

je yra „Vilnius“ (7 tšk.), toliau – „Nevėžis“ (4), „Šeduva“ (4), „Pokerio klubas“ (4), „Legalai“ (3).

Šį šeštadienį, gruodžio 5 d., bus žaidžiamas paskutinis – penktasis ratas. Pirmųjų rungtynių, kuriose susikibs „Nevėžis“ ir „Šeduva“, pradžia 4:30 val. p. p.

Gruodžio 12 ir 19 dienomis vyks ketvirtfinaliai, pusfinaliai ir baigiamosios varžybos įvyks jau 2010 m. sausio mėnesį.

Klaipėdoje – modernus futbolo stadionas?

Šiuo metu Lietuvoje nėra gerų stadionų, kuriuose galėtų rungtyniauti Lietuvos futbolo rinktinė ar galėtų būti surengtos UEFA klubų varžybos.

Todėl Lietuvos futbolo federacija pasiūlė Klaipėdos miesto savivaldybei atnaujinti uostamiesčio centrinį stadioną, kuris atitiktų UEFA stadionų

kategorijos reikalavimus.

Nors Klaipėdos stadiono būklė pastaraisiais metais buvo iš dalies pagerinta, iki šiol jis vis tiek nėra tinkamas tarptautinio lygio varžyboms. Atnaujinimui reikalingos lėšos bus skiriamos iš Klaipėdos miesto savivaldybės, taip pat ir iš Lietuvos futbolo Federacijos išdo.

Lionel Andres Messi – geriausias pasaulio futbolininkas

Argentinos rinktinės žaidėjas, kuris atstovauja Ispanijos „Barcelona“ futbolo klubui, tradiciniuose „France Football“ žurnalo surengtuose rinkimuose pripažintas geriausiu pasaulio futbolininku. Šis 22 m. amžiaus puikiai žaidžiantis sportininkas gerokai aplenkė praėjusių metų nugalėtoją portugalą Cristiano Ronaldo. L. Messina Barcelonos komandai čempionų lygoje pelnė 9 įvarčius, o vieną iš jų – baigiamosiose rungtynėse. Ispanijos pirmenybėse argentinietis irgi rungtyniavo įspūdingai ir įmušė 29 įvarčius.

Šiuose rinkimuose lemia 96 žurnalistų balsai, kurie nusprendžia laimėtojus. L. Messi surinko net 473 taškus iš 480 galimų ir C. Ronaldo įveikė net 240 taškų persvara.

Geriausias pasaulio futbolo žaidėjas argentinietis Lionel A. Messi.

ŠALFASS praneša

ŠALFASS slidinėjimo valdyba vėl kviečia slidinėti

Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga (ŠALFASS) ir Amerikos lietuvių gydytojų sąjunga (ALGS) kaip ir kiekvienais metais vėl kviečia visus slidinėti. 2010 metais slidinėjimo varžybos bus rengiamos Vail Mountain slidinėjimo kurorte, Vail miestelyje, Colorado valstijoje. Varžybas numatoma rengti **2010 m. kovo 20–27 d.**

Apsistoti bus galima „Evergreen Lodge“ poilsio namuose, kurie yra visai netoli slidinėjimo takų, parduotuvių, restoranų ir kavinių. Šiuose poilsio namuose jau esame buvę prieš keletą metų, daugeliui patiko aptarnavimas. Esame susitarę dėl nuolaidos mūsų grupei. Prašome, prieš užsisakydami viešbutį, paminėti, jog atvyksite su lietuvių slidinėjimo grupe (Lithuanian Ski Group). Norėdami užsisakyti kambarius, susisieki su Carol Pasternak el. paštu: carol@ski.com, arba tel.: 800-525-2052 (3319), 970-925-9500 (3319). Kadangi mūsų grupei daromos nuolaidos, prašytume kambarius užsisakyti iš anksto.

NUMATOMAS TVARKARAŠTIS

Šeštadienis, kovo 20 d.

Atvykstame į Vail Mountain slidinėjimo kurortą. Pietūs – 12 v. p. p. „Wildwood Restaurant“.

Sekmadienis, kovo 21 d.

Slidinėjimo diena. Pietūs – 12 val. p. p. „Two Elk Lodge“ restorane. 3 v. p. p. – 5:30 val. p. p. susitinkame pabendrauti (Apres Ski) „Red Lion“ restorane (304 Bridge Sreet, Vail Village, CT).

Siūlome vakarienianti 7 val. v. meksikietišrame restorane „Los Amigos“.

Pirmadienis, kovo 22 d.

Pietūs – 12 val. p. p. „Eagle’s Nest“ restorane. Po pietų (tikslus laikas bus paskelbtas vėliau) rengsimės slidinėjimo varžyboms po pietų „Black Forest“ NASTAR varžybų trasoje. Neslidinėjantys dalyviai galės užsikelti keltuvu į kalno viršūnę pietums ir pasigrožėti gamtovaizdžiu.

Registracija varžyboms ir bendravimas 3:30 val. p. p. – 5:30 val. p. p. „Altitude Cafe“, „Evergreen Lodge“ poilsio namuose. Tai vienintelis laikas užsiregistruoti varžyboms, nepraleiskite jo.

Vakarienianti siūlome 7 val. v. „Mezzaluna Restau-

rant“.

Antradienis, kovo 23 d.

Varžybų diena. Varžybos bus rengiamos „Black Forest“ NASTAR varžybų trasoje. Laiką pranešime vėliau. Siūlome pietauti 12 val. p. p. „Sarge’s Shelter BBQ“. 3:30 val. p. p. – 5:30 val. p. p. susitinkame pabendrauti „Up the Creek“ restorane (223 Gore Creek Dr., Vail Village, CT).

Varžybų apdovanojimai ir vakarienė numatoma 6:30 val. v. „Lancelot Restaurant“ (201 E. Gore Creek Dr., Vail Village, CT).

Trečiadienis, kovo 24 d.

Pietūs – 12 val. p. p. „Two Elk Lodge“. 3:30 val. p. p.– 5:30 val. p. p. susitinkame pabendrauti „Ore House“ (232 Bridge St., Vail Village, CT).

Vakarienianti siūlome 7 val. v. „La Bottega Italian Restaurant“ (100 E. Meadow Dr., Vail Village, CT).

Ketvirtadienis, kovo 25 d.

Slidinėjimo diena su pietumis 12 val. p. p. „Eagle’s Nest“ restorane. Neslidinėjantys galės pasikelti keltuvu į kalno viršūnę pietums ir pasigrožėti vaizdais.

3:30 val. p. p.–5:30 val. p. p. susitinkame pabendrauti „Up the Creek“ restorane (223 Gore Creek Dr., Vail Village, CT).

Siūlome vakarienianti 7 val. v. „Pazzo’s Pizzeria“ (122 E. Meadow Dr., Vail Village, CT).

Penktadienis, kovo 26 d.

Pietūs – 12 val. p. p. „Terrace“ restorane. Neslidinėjantys galės pasikelti keltuvu į Vail kalno viršūnę pietums ir pasigrožėti vaizdais. Po slidinėjimo 3:30 val. p. p. – 5:30 val. p. p. bendrausime „Red Lion“ restorane (304 Bridge St., Vail Village, CT).

Siūlome vakarienianti 7 val. v. „Ore House“ (232 Bridge St., Vail Village, CT).

Šeštadienis, kovo 27 d.

Paskutinė slidinėjimo diena. Išvykstame namo.

Norėdami sužinoti daugiau informacijos kreipkitės į Ed Mickus el. paštu: edmickus1@aol.com arba į dr. Vyta Saulį el. paštu: vsaulis@sbcglobal.net

ŠALFASS slidinėjimo valdybos info

ES PLĖTRA IR LIETUVA

LEONIDAS DONSKIS
Europos Parlamento narys

Kas Lietuvai naudingiau – Europos Sąjungos plėtra ar aiškus jos ribų nužymėjimas bei gilesnis jau priimtųjų naujų narių įsijungimas? Sunku vienareikšmiškai atsakyti į šį klausimą. Svarbu ir viena, ir kita. Šių klausimų svarstymas reikalauja aiškaus apsibrėžimo, todėl siūlau kalbėti *in medias res*, t. y. ne nuo pradžios ir ne apie viską, o maždaug nuo istorijos vidurio, vėliau sugrįžtant ir prie kitų klausimų.

Žinoma, ES negali būti kažkokia begalinė politinė erdvė, apimanti viską, kas tik kultūriškai ir politiškai atpažįstama kaip sava ar kažkiek artima ir todėl kelia sentimentų (pavyzdžiui, buvusios kolonijos, arba, kaip jos dabar neretai mandagiau vadinamos, draugiškos šalys – tokios kaip Šiaurės Afrikos valstybės). Ypač jei kalba eina ne apie naujosios globalinės administratorių ir biurokratų klasės valdomą ES imperiją, kuria kartais visai pagrįstai gąsdina politikos teoretikai, o apie Europos demokratinį valstybių klubą arba (bet tikrai ne pačioje artimiausioje ateityje) demokratinę Europos federaciją.

Neįsijungimas į ES mums jau dabar brangiai kainuoja. Vis dar gyvename ne Europos ar apskritai demokratinio ir daugiakalbio pasaulio, o Rusijos informacijos lauke ir rusų kalbos zonoje. Esame Rusijos specialiųjų tarnybų manipuluojama ir Kremliaus valdomo verslo veikiamo šalis, kurios pačios valdymo modelis vis labiau artėja prie rusiškojo, o ne prie kaimyninių Šiaurės valstybių. Juk akivaizdu, kad visą mūsų politinę klasę suformavo „Gazprom“ ir jo satelitai Lietuvoje – tik vienus tiesiogiai, o kitus per nirtulingą viso Rusijos verslo ir visko, kas rusiška, neigimą. Todėl ne taip ir svarbu, kurioje pusėje kas atsiduria: politinio gyvenimo turinys tiek susiaurintas ir suprimityvintas, kad tikslas nutolinti Lietuvą nuo bent kiek gilesnės ir konceptualesnės politikos savaime pasiektas.

Iš čia tad ir ta šizofreniška būsena, kuri sukuria nepakeliamas viešojo gyvenimo įtampas – politinė retorika tarsi vakarietiška (bent jau proginė, jei ir ne kasdienė), ekspertinės galios savo ir tarptautinės politikos lauke menkos, o politinė ir administracinė praktika vargu ar pasistūmėjo toliau už Rusijos. Savimonė lyg ir vakarietiška, ambicijos tarsi taip pat, o administracinis ir biurokratinis aparatas vis mažiau skiriasi nuo rusiškojo. Rusijai ir jos satelitams šiuo požiūriu lengviau – jos savęs nei laiko politine Europos dalimi, nei ketina jungtis į ES erdvę. O mus ta paribio egzistencija baigia nualinti.

Net nepastebėjome, kaip per pastaruosius metus tapome ES ir Rusijos informacine, intelektualine ir verslo provincija. Todėl kalbėkime atvirai – ES plėtra mums svarbi nė kiek ne mažiau, nei gilesnis įsijugimas į ES. Kodėl? Todėl, kad mes neabejotinai tapome riboženkliai Rusijos geopolitikoje. Esame rytinis Europos paribio regionas iš Vakarų pusės, kada mus dar šiaip ne taip atpažįsta kaip sugadintus ir deformuotus, bet vis dėlto

saviškius. O Rusijai esame jos vakarinis paribio regionas, kuriam leista formaliai būti Vakarų struktūrose, bet trukdoma giliau įsijungti į jas. Tokį kentaurą daug lengviau valdyti – esame paprasčiausias Rusijos Trojos arklys Europos Sąjungoje. Jei šiuo metu nėra būdų Baltijos šalis jėga susigražinti į savo sudėtį, galima neleisti joms tapti visavertėmis ES narėmis. Atvirai pripažinkime šitą, ir mums bus lengviau svarstyti visas mūsų skausmingas istorijas – taip ir baigiamą numarinti Vytauto Pociūno bylą, negalėjamą demokratiškai valdyti savo pačių slaptųjų tarnybų, kurios akivaizdžiai turi ką slėpti nuo savo valstybės ir parlamento, Gatajevų šeimos istoriją, „vanagų“ bylą ir t. t.

Neįsijungimas į ES mums jau dabar brangiai kainuoja. Vis dar gyvename ne Europos ar apskritai demokratinio ir daugiakalbio pasaulio, o Rusijos informacijos lauke ir rusų kalbos zonoje. Esame Rusijos specialiųjų tarnybų manipuluojama ir Kremliaus valdomo verslo veikiamo šalis, kurios pačios valdymo modelis vis labiau artėja prie rusiškojo, o ne prie kaimyninių Šiaurės valstybių.

Mūsų atveju Rusija negalėjo sukurti išaldytų konfliktų, kaip Gruzijoje – juk šios šalies politinė ateitis yra visiškai pakabinta ant nuo jos atplėštų teritorijų likimo, lygiai kaip neturime sau iš tikrųjų priešiško mažumų, kurias Rusija galėtų paversti savo penktąja kolona. Bet esama ir kitų būdų – galima paprasčiausiai perkelti savo sistemą į kitą šalį. Kitaip tariant, savo priešininką politiškai asimiliuoti ir paversti savimi – o tada jau to priešininko retorika ir antagonizmas jokio rimtesnio vaidmens nebavaina. Dar daugiau, antirusiška retorika ir tariamas antagonizmas net tampa patogia širma užslėpti kai kurių tų jėgų prorusiškumą. Būdų tam pasiekti esama daugybės – į darbą paleidžiama korupcija, kompromituojanti medžiaga, šantažas, o galiausiai užvaldoma kitos šalies informacinė erdvė.

Dėl Rusijos perkamos mūsų žiniasklaidos ir užvaldytos informacijos srities (kuo nebetenka abejoti), lygiai kaip ir dėl kitų Rusijos pastangų išlaikyti Lietuvą, kaip galima menkliau įjungtą į Vakarus, mes vis labiau klimpstame į paribio zonos liūną, kuris mus vis toliau palieka už Vakarų Europos. Todėl atsidiuriame užburtame rate: nevirstame vakarietiška visuomene ir

Nukelta į 9 psl.

Ar sportininkai jau pasidavė?

BRONIUS NAINYS

Vargu ar kas nors galėtų nuginčyti tikrovę, kad moderniam pasaulyje Lietuvą, lietuvių tautą ir valstybę, labiausiai išgarsino ir didžiausią civilizuoto pasaulio dėmesį į mūsų tėvynę atkreipė sportas. Jis taip pat ugdė ir brandino tautą. Net po Lietuvos kaimus skraidė pasaulio bokso čempiono, Amerikos lietuvių Jacko Sharky (Žukausko) vardas. Apie jį ir dainelę girdėjau, ir liudininkas esu, kai, Lietuvai laimėjus Baltijos tarpvalstybines futbolo varžybas, jauni kaimų vyrai, įsmeigtais pagaliais pasižymėję vartus, pradėjo vaikytis kamuolį po pievas ir dobilenas. Vėliau jau ir tarpkaiminės rungtynės sukurpdavo, o miesteliuose būrėsi nuolatinės komandos. Labai paveikus buvo ir Dariaus ir Girėno skrydis per Atlantą. Ir visi žinojo, kad Darius buvo vienas iš Lietuvos sporto pradininkų, kartu su Savicku mokęs kauniečius žaisti krepšinį. Ir kaip garsiai pasaulis prakalbo apie Lietuvą po jos laimėtų dviejų Europos krepšinio varžybų!

Bet ne pro šalį bus priminti, kad šie garsintojai, šalia jau minėtų Sharky, Dariaus ir Savicko, krepšinio žaidėjai Feliksas Kriaučiūnas, Juozas Jurgėla, Vytautas Budriūnas, Pranas Talzūnas, Juozas Žukas, vėliau – aukštaūgis Pranas Lubinas, Mykolas Ruzgys buvo Amerikos lietuviai. Nors Sovietų Sąjungos šurpi okupacija ir sugriovė Lietuvos valstybę, dėsningai naikino lietuvių tautą, visgi nesugebėjo sunaikinti šių Amerikos lietuvių palikimo.

Dar daugiau, šis palikimas padėjo lietuvių tautai grūdintis ir prieš pavergėją tvirtai laikytis. Niekas turbūt neužmiršo Kauno „Žalgirio“ rungtynių su Maskva, kai laimėjimas būdavo ne tik džiugus, bet ir prasmingas: pavergta Lietuva supylė pavergėją Rusiją. Ir turbūt visiems lietuviams giliai gelė širdis, kai olimpiadoje Seoul krepšinio aikštėje aukščiausią laimėjimą iškovojo lietuviai negalėjo parvežti jo į nepriklausomos Lietuvos sostinę Vilnių, bet turėjo palikti pavergėjai Maskvai. Tačiau buvo ir pasididžiavimo, nors tuo laiku mūsų pavergėjui dar labai pataikaujantis pasaulis jau visgi drįso pasakyti, kad Sovietų Sąjungai laimėjimą iškovojo lietuviai.

Amerikos lietuvių palikimas įprasminas pačioje viršūnėje. Tačiau taip pat buvo ir parodyta iki šiol gal dar nesuvokta tikrovė: Lietuvos lietuviai už Amerikos lietuvių jau pranašesni. Tėvynėje kilo savos žvaigždės, ryškėjo nauji vardai, nepaisant net okupacijos priespaudos. Anų laikų didieji – Stonkus, Petkevičius, Butautas, Paulauskas, vėliau – Sabonis, Kurtinaitis, Marčiulionis, Jovaiša, Chomičius. Paskiausiems penkiems teko garbė ginti ir vėl nepriklausoma tapusios Lietuvos spalvas. O kai kurie Lietuvoje brandinti žaidėjai, pvz., Sabonis, Ilgauskas, Marčiulionis, Songaila, Kleiza, Jasikevičius, Macijauskas, buvo pakviesti ir žaidė arba žaidžia ir pačioje aukščiausioje krepšinio viršūnėje NBA. Tad šioje srityje Lietuvai pagalbos nebereikia.

Tačiau sportas – ne tik krepšinis. Mėgstamos Lietuvoje ir kitos šakos. Jose lietuviai irgi siek tiek prasitrynę. Olimpiadose Lietuvai atstovaujama jau net keliolikoje sričių. Keliose iš jų ir viršūnės pasiekiamos, bet kai kuriose vos tik iš vystyklų ritamasi. Ir taip jau daug metų. Net ir tame pačiame krepšinyje moterys toli gražu dar neprilygsta vyrams. Žiemos sporte – dar blogiau. Čia vos tik pradinukai. Irgi jau daug metų ties šia riba trinasi. O čia, beje, pagalbos jau reikia. Ir net nemažai. Tik kur jos gauti? Tokių tėvynainių net ir Amerikoje nebėra.

Bet ar negalima pasinaudoti kitataučiais? Tuo labiau, kai jie net patys siūlosi? Moterų krepšinis jau praėjusioje olimpiadoje Pekine (Beijing) galėjo laimėti medalį, gal net ir aukso, jeigu Lietuvos rinktinėje būtų žaidusi geriausia žaidėja Europoje pripažinta amerikietė Katie Douglas, kuri jau dvejus metus priklausė Lietuvos „Telekomo“ komandai ir vedė ją į pergales. Deja, skersai kelio atsistojo Lietuvos valdžia. Jai žaisti sukludė pats Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, atsisakydamas suteikti Lietuvos pilietybę.

Silpnutis žiemos sportas užsienietės pagalbą jau buvo susiradęs anksčiau. Į pasaulio viršūnes ičiuožęs šokėjas ant ledo Povilas Vanagas susirado sau partnerę užsienietę Margaritą Drobiazko. Jokios bėdos nebuvo jai gauti Lietuvos pilietybę, ir šioje, pasaulio ypač pamėgtoje sporto šakoje Lietuvos vardas blizgėjo bent poros milijardų televizijos žiūrovų akivaizdoje. Atrodė, kad taip galės būti ir ateinančiais metais žiemos sporto olimpiadoje Vancouver. Atsirado nauja šokėjų ant ledo pora, trejus metus Lietuvai sėkmingai atstovavusi ir pasaulinėse pirmenybėse kelialapį į šią olimpiadą laimėjusi: lietuvis Deividas Stagniūnas ir amerikietė Katherine Copely.

Tačiau ir vėl ta pati istorija. Ir žiemos olimpiadoje Lietuvai atstovauti gali tik pilietis, o Katherinei tos privilegijos nėra. Šį kartą taip sprendė V. Adamkaus palikimą paveldėjusi naujoji prezidentė Dalia Grybauskaitė. Priežastis abiem atvejais ta pati: pilietybės suteikimas šioms abiem merginoms būtų Lietuvos Konstitucijos pažeidimas. Ar didesnio nesusipratimo bereikia? Kodėl toji pati Konstitucija nebuvo pažeista M. Drobiazko atveju? Atsakymas vargu ar bus. Tačiau šiuo laiku ne tai svarbu.

Daug rimtesnis klausimas, kodėl dėl to tyli sportininkai, jų vadovybės, LTOK? Nejaugi jie visi taip lengvai tokiai nesąmonei pasidavė? Kodėl jie negina savo lauko? Iškilūs užsieniečiai siūlo pagalbą Lietuvai, ir dar tokią, kokios jai reikia pasaulio akivaizdoje dar kartą sublizgėti, o jos vadovai sako ne. Ir tik todėl, kad pasisiūliusieji nėra Lietuvos piliečiai? Gerbiame, kas klausė tada ir kam rūpėjo, kokios valstybės piliečiai buvo visi šio rašinio pradžioje minėti Lietuvos krepšinio žaidėjai, pasaulinio garso Lietuvai laimėtojai? Ir jeigu toks klausimas būtų iškilęs, koks Lietuvos vadovas būtų drįsęs tuometiniam Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjui Lietuvos pilietybės neduoti? Kažin kas būtų atsitikę prezidentui Antanui Smetonai, jeigu jis būtų taip padaręs?

Alfa.lt

Pusė amžiaus tarnystės Dievui ir artimam padėjo iškęsti negandas

KESTUTIS PRANCKEVIČIUS

Kiekvienoje tautoje visais laikais atrastume kilniaširdžių, amžinos pagarbos vertų šviesulių, savo pasi-aukojančia veikla net ir tamsiausiais priespaudos laikais išsaugojusių žmogiską orumą ir dvasios stiprybę. Amžių kryžkelėse sunkiausius išbandymus ir mirtinus pavojus patyrusi mūsų Tėvynė ir šiandien gali didžiuotis savo ištikimais patriotais, lemtinomis gyvenimo akimirkomis šventai gynusiais tauriausius laisvės idealus. Tarp tokių uolių pavergtos Lietuvos gynėjų su meile ir pagarba pelnytai minime vienuolės, sesers **Nijolės Sadūnaitės** vardą, kuri prieš keletą mėnesių su savo buvusiomis bendražygėmis, seserimis vienuolėmis Jūlyte Runkelaite ir Brone Kibickaite tyliai ir kukliai pažymėjo garbingą 50 metų vienuolystės jubiliejų.

Pajautė gilų vidinį pasaulimą

Dabartinei mūsų kartai, vis labiau tolstančiai nuo tų slogių ir kraupių istorijos įvykių, kai vien tik už atvirą tiesos žodį buvo baudžiama kalėjimais ir represijomis, sesers Nijolės gyvenimo kelias išlieka gyvu pavyzdžiu, kaip reikia branginti laisvės ir krikščioniško idealizmo vertybes. Sovietinės imperijos sutvėrėjams ir sergėtojams, mėginusiems iš pasaulio žemėlapiu ištrinti Lietuvos vardą, sesers N. Sadūnaitės, kaip ir kitų nenuilstančių laisvės kovotojų, veikla buvo tarsi gili rakštis. Ne vienerius metus praėjusi atšiaurius Sibiro lagerius ir tremtį, Nijolė visą gyvenimą išliko nepalaužiama tikėjimo ir laisvės idealų skleidėja.

Gyvąją mūsų tautos legendą tapusi sesuo Nijolė niekada nelinkusi sureikšminti savo vaidmens toje nelengvoje kovoje už Bažnyčios ir Tėvynės laisvę. Jos giliu įsitikinimu, Lietuvos miškuose ir amžinojo išalo žemėse nukankintų dvasininkų ir tremtinių aukos padėjo laimėti pergalę prieš blogio imperiją ir atgauti Nepriklausomybę. Nors į išsivadavi-

Sesuo Nijolė (pirma dešinėje) su nenuilstančiais Bažnyčios ir tautinės dvasios puoselėtojais (iš k. į d.): kun. Mykolu Petravičiumi, SDB, buvusiu aktyvia JAV lietuvių išeivijos veikėja Jadvyga Damušiene ir kun. tėvu Jonu Dominyku Gri-gaičiu, OP.

mo judėjimą Nijolė įsijungė gerokai vėliau, kai baigėsi stalinizmo teroras, tačiau ir tais brežneviniais buldozerinio ateizmo laikais mūsų tautos Laisvės bylai buvo ne mažesnių pavojų. Lietuvos inteligentija buvo sunaikinta arba nutildyta, tik vienintelė Katalikų bažnyčia dar galėjo pagrindinio sąlygomis pasauliui skelbti niekinamos ir terorizuojamos okupuotos tautos Laisvės bylą.

Iš savo brangių tėvėlių paveldėjusi tvirtą krikščionišką tikėjimą ir meilę artimam, N. Sadūnaitė nuo jaunų dienų suprato, kad represijomis ir teroru vegetuojančioje imperijoje nieko doro nepasieksi. Jaunąją aukštaitę viliojo kilni mokytojo profesija, bet kaip tokioje nužmogintoje sistemoje išlikti tauriam ir teisingam? Meluoti, veidmainiauti Nijolė neišmoko.

„Amžiną atilsį mano tėveliai, kaip uolūs katalikai, neleido man, guviai ir energingai mergeitei, pasiklysti toje sovietinio melo naktįje. Jų įdiegta mintis, kad kiekvienam žmogui gyvenime reikalinga ir sveikata, ir duona, tačiau labiausia visų – tikėjimas Dievu. Būtent Dievas yra kiek-

vieno žmogaus laimės šaltinis ir be Jo nėra gyvenime tikro džiaugsmo“, – savo pasirinkimo motyvus grindė sesuo Nijolė.

Pašnekovė prisiminė, kad pirmieji keliai vienuolystės link atsivėrė 1956-ųjų liepą, per Šv. Onos atlaidus, kai į Anykščius, kur tada gyveno Sadūnų šeima, buvo atvykęs neseniai vyskupu išventintas Julijonas Steponavičius. Vienoje didingiausių šalies šventovių vyskupas teikė Sutvirtinimo sakramentus. Sutvirtinimą tą dieną gavusi jos bendramokslė Bronė Kibickaitė (Nijolė Sutvirtinimo sakramentą buvo gavusi dar 1945 m. birželio 10 d. iš paties Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus, NKVD budelių nužudyto 1946 m. ir slapta užkasto Vilniuje, Tuskulėnų parko bendrume kape). Po šių iškilmių, kaip pamena sesuo Nijolė, abi merginos pajuto vidinį perversmą, aiškų gyvenimo tikslo supratimą ir didžiulį dvasinį džiaugsmą. Nuo to laiko jos abi pajuto gilų vidinį pasaulimą eiti vienuolystės keliu.

„Tokiam žingsniui mes ruošėmės slapta, nes sovietai jau nuo pat

įsiveržimo į Lietuvą buvo uždarę vienuolynus ir uždraudę bet kokią jų veiklą. Netrukus išvykome į Panevėžį, kur slapta dar veikė Šv. Nekal-tosios Mergelės Marijos tarnaičių kongregacijos noviciatas, Lietuvoje įsikūręs dar 1923 m.“ Ten susitiko ir su trečiąja būsima bendražyge, seserimi iš Žemaitijos Julija Runkelaite.

„Būsimoms vienuolėms paskaitos buvo vedamos ypatingomis konspiracinėmis sąlygomis – atokiose vienkiamų sodybose. Po dvasinių rekolekcijų išsiskirstydavome kas sau – vienos triūsėme paprastus darbus vaikų darželiuose ar mokyklose, kitos slaugėme ligonius, taip pat slapta platindavome religinę literatūrą, padėdavome vaikams bei jaunimui pasirengti pirmajai komunjai ir t. t.“, – tolimos jaunystės prisiminimais dalijosi N. Sadūnaitė.

Laukė sunkiausi išbandymai

Vienuolystę pasirinkusios merginos įžadus davė 1959-ųjų vasarą, beje, skirtingomis dienomis – sesuo Nijolė, slapstydamasi nuo KGB persekiojimų, liepos 2-gią Telšiuose, o Jūlytė su Brone rugpjūčio 14 d. Panevėžyje. Po įžadų jų laukė kupinas pavojų ir rizikos kelias. Tiesa, pasak sesers Nijolės, skirtingai nuo kitų vienuolių tradicijų, jos kongregacijos vienuolės nenešiojo jokių abitų, tad išoriškai nesiskirdamos nuo pasauliečių jos galėdavo kurį laiką kantriai triūsti paprastus darbelius ir tyliai liudyti Kristų įvairiuose Lietuvos kampeliuose.

Sunkiausius išbandymus teko patirti N. Sadūnaitei – už aktyvų Evangelijos skelbimą, ypač Lietuvos Katalikų Bažnyčios (LKB) kronikos platinimą, ji sulaukė rūsčios okupacinės valdžios bausmės. 1974 m. rugpjūtį savo bute sostinėje, perspausdinant 11 LKB kronikos numerį, Nijolė suėmė sovietiniai čekistai išvežė į Lukiškes ir 10 mėnesių tardė, kankino, vertė išduoti bendražygius, išdrįsusius šmeižti „taikią“ SSRS santvarką. Stojįškai atlaikiusi kankinimus ir pažeminimus, kitų metų birželį Nijolė buvo nuteista kalėti bekrasštėje Sibiro žemėje. Į laisvę išleista 1980-ųjų vasarą, kai sovietai pompastiškai rengėsi olimpinėms žaidynėms.

Per ilgus sovietinio teroro ir persekiojimo dešimtmečius daugybę skriaudų patyrusi sesuo N. Sadūnaitė ir šiandien teigia, jog nejaučianti jokie pykčio buvusiems savo skriaudėjams. „Kaip aš galiu nešioti akmenį užantįje prieš uoliai mane sekusius ir kankinusius budelius – jie juk nelaimingi, dvasiškai ir moraliai palūžę žmonės, verti užuojautos. Ir tais sunkiais laikais aš jiems vis kartodavau – mano broliai, jeigu jūs būtumėte turėję gerus ir dvasingus tėvus, juk nebūtumėte tapę tokie beširdžiai. Man belieka už jus tik pasimelsti, kad jumyse atgytų sąžinės ir tikėjimo dvasia. O už tai, kad išlikau gyva, esu be galo dėkinga Visagaliui Viešpačiui Dievui, lydėjusiam mane tame sunkiame gyvenimo kelyje. Žinoma, niekada nepamirštu ir visų geros valios žmonių, tiek čia Lietuvoje, tiek JAV, Kanadoje, Rusijoje ir kitose pasaulio šalyse, aktyviai kėlusius mano engiamos Tėvynės laisvės bylą“, – sakė sesuo Nijolė.

Ses. Nijolė (pirma kairėje) susitikime su Šv. Tėvu Jonu Pauliumi II Vilniaus katedroje 1993 m. rugsėjo 5 d. Iš sesers Nijolės asmeninio archyvo.

Pirmą kartą pradiname penketuke žaidė lietuvis Ž. Ilgauskas

ALGIS ZAPARACKAS

Lapkričio 25 d. 15-tąsias NBA žaidynes „The Palace of Auburn Hills” stadione, Michigan prieš Detroit „Pistons” rezultatu 98–89 laimėjo Cleveland „Cavaliers”. Pirmą kartą rungtynių pradiname penketuke žaidė lietuvis iš Kauno Žydrūnas Ilgauskas (11), atstovavęs Cleveland „Cavaliers”, ir švedas Jonas Jerebko (33), atstovavęs Detroit „Pistons”.

Žydrūnas žaidė pradiname penketuke 24:52 min, atkovojo 4 kamuolius, pelnė 2 taškus. Detroit „Pistons” puolėjas J. Jerebko žaidė 30:02 min ir atkovojo 6 kamuolius, 2 kartus metė į krepšį, pelnė 4 taškus. Žaidimą atidžiai stebėjo tiek Lietuva, tiek Švedija. J. Jerebko yra pirmasis švedas krepšininkas, žaidęs pradiname penketuke. Pasibaigus rungtynėms pakalbinau **Ž. Ilgauską**.

– Kaip vertinate pirmuosius šio sezono žaidimus ir kokie tolimesni Jūsų planai?

– Žaidžiamė daug geriau nei sezono pradžioje, žinoma, daug naujų žaidėjų (iš 15 – 7 nauji), tad truks ilgiau, kol susižaisime. Esu jau 34 m. Šiais metais – man tai jau 11-tasis sezonas, kartu ir paskutiniai mano sutarties metai. Dėl tolimesnės ateities nuspręsiu sezono pabaigoje, žiūrėsiu, kaip jausis kūnas. Norėčiau dar žaisti. Jeigu Cleveland nepasiūlys sutarties, nenorėčiau žaisti prastoje

komandoje. Jau ne tas amžius pralaimėti 50 varžybų. Šio sezono pabaigoje sutartys baigiasi ir su Shaquille O’Neal bei LeBron James, tad vadybei teks spręsti, ką palikti.

– Šį vakarą Shaquille O’Neal nežaidė, kaip su juo sugyvenate?

– Mes labai gerai sugyvename. Nebuvome draugai, tačiau visuomet, kai žaidžiau prieš jį, sutarėme. Dabar, kai jis atėjo pas mus, vienas kitam padedame treniruotėse. Jo įsiliejimas į komandą prisideda prie komandos gynybos, ypač po krepšiu.

– Praėjusį sezoną „Cavaliers” pralaimėjo čempionatą. Praradote puolimo trenerį John Kuester, kuris šį sezoną vadovauja Detroit „Pistons”. Visi nori laimėti čempionatą, kokios Jūsų mintys?

– John buvo geras treneris, visų gerbiamas. Man jis daug padėjo. Laimėti reikia ne tik talento, bet ir laimės. Kai prasidės atkrintamosios varžybos, jeigu išliksime visi sveiki, turėsime galimybę kovoti iki finalo. Tačiau iki to – ilgas kelias. Kol kas sekasi neblogai.

– Šį sezoną NBA iš lietuvių žaidžiate tik Jūs ir Darius Songaila. Ar yra kitų lietuvių, kurie galėtų žaisti NBA?

– Galėtų žaisti daug žaidėjų, tačiau dalis jų pasirenka Europą. Kai kuriems ten lengviau prisitaikyti, jie

gauna didesnius atlyginimus, nereikia toli važiuoti. Mano manymu, NBA turi pačias geriausias krepšinio varžybas, kurios sutraukia geriausius pasaulio žaidėjus. Norėčiau, kad daugiau lietuvių bandytų parodyti savo sugebėjimus ir čia žaistų.

– Kaip tėveliui sekasi su berniukais?

– Sekasi labai gerai. Vaikai auga, stiprėja. Gaila, kad nemažai varžybų žaidžiamė ne namuose, todėl stengiasi palaikyti ryšį telefonu ir kompiuteriu. Vaikai priprato prie aplinkos. Aš ir žmona labai džiaugiamės, kad jie susirado draugų, jie juokiasi, šypsosi ir džiaugiasi šeimos šiluma.

Prieš rungtynes vyr. treneris **Mike Brown** taip apibūdino šio sezono žaidimą: „Z [Ž. Ilgauskas – Red.] yra geras, patyręs žaidėjas, galiu juo pasitikėti. Jis yra geras krepšinio specialistas, prisitaiko prie įvairių krepšinio schemų. Šiandien jis žais pradiname penketuke, bet daugiausiai žais vėliau, atėjęs nuo suolelio. Jis yra puikus profesionalas. Dėl ateinančio sezono – kalbėkis su Žydrūnu ir Dan Ferry.”

rūnu ir Dan Ferry.”

Daugumos Cleveland žiniasklaidos atstovų nuomone, jeigu Cleveland „Cavaliers” šiais metais laimės NBA čempionatą, komandos sudėtis nesikeis. Tačiau jei pralaimės, gali būti didelių pasikeitimų.

2010 m. vasario 23 d. 8 val. v. „Cavaliers” namuose (Cleveland) žais prieš New Orleans komandą, kurioje žaidžia D. Songaila. Kitos neužmiršamos dviejų lietuvių rungtynės įvyko 1998 m., kai Arvydas Sabonis žaidė prieš Ilgauską. Rungtynės stebėjo rekordinius skaičius sirgalių, atvykusių iš visų JAV vietovių – lietuvių žiniasklaidos atstovų buvo 8. ESPN sporto komentatorius atkreipė dėmesį į tai, jog ir „Lithuanian Melodies” atsiuntė savo korespondentą stebėti rungtynes.

Ilgausko ir Mike Brown komentaras galima bus išgirsti šį šeštadienį, gruodžio 5 d., 8 val. ryte EST laiku internetu transliuojamoje „Lietuviškų melodijų” radijo valandėlės laidoje (www.wpon.com).

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org dalia.cidzikaite@gmail.com

SIŪLAU IŠPLATINTI A. VAŠKEVIČIAUS STRAIPSNĮ APIE S. KUDIRKĄ

Nežinau, koks skaičius vadinaimų „trečiabangių” prenumeruoja „Draugą”, tačiau abejoju, ar daug kas iš jų kada nors girdėjo apie Kudirką – turiu omenyje ne „Tautiškos giesmės” autorių Vincą Kudirką, bet radijo operatorių Simą Kudirką, apie kurį Algis Vaškevičius plačiai ir įdomiai aprašė šeštadienio „Drauge” (2009 m. lapkričio 21 d.)

Kadangi Simo šuolis nuo laivo „Sovietskaja Litva” įvyko prieš 39 metus (1970.11.23), to įvykio liudininkai Amerikos lietuviai, buvusieji „antrabangiai” arba „dypukai”, dėl senatvės iškeliauja jiems Dievo paskirton Amžinybėn, dar likusių gyvų liko nedaug.

Tačiau aš, nors amžiumi už Simą esu bent 13 metų vyresnis (gimiau 1917 m.), jo herojišką žygį labai gerai atsimenu. Sužinojęs apie brutalų Simo nušalinimą nuo amerikiečių laivo „Vigilant”, jam ieškant prieglobsčio nuo komunistinės vergijos, apie jo įkalinimą, kančias ir „teismą”, taip pat apie jo žmonos Genutės ir jų vaikų, tapusių benamiais, gyvenimą, buvau vienas iš tūkstančių, gal net ir pirmųjų protestuojančių lietuvių, kurie dalyvavo demonstracijose, reikalavo laisvės kilniam lietuviui. Parašęs laišką tuometiniam Amerikos prezidentui Richard Nixonui, iš Baltųjų rūmų 1970 m. gruodžio 29 d. gavau šitokį atsakymą:

Dear Mr. Venckus:
It was thoughtful of you to let me have your view concerning the defection of Simas Kudirka, the Lithuanian seaman. Like you, I was shocked

when I learned how the defection attempt was handled, and I assure you that we have taken steps to make certain that such an incident will not happen again. I am determined that America will live up to its proud tradition of guaranteeing the safety of refugees.

With best wishes,

Sincerely,
Richard Nixon (parašas)

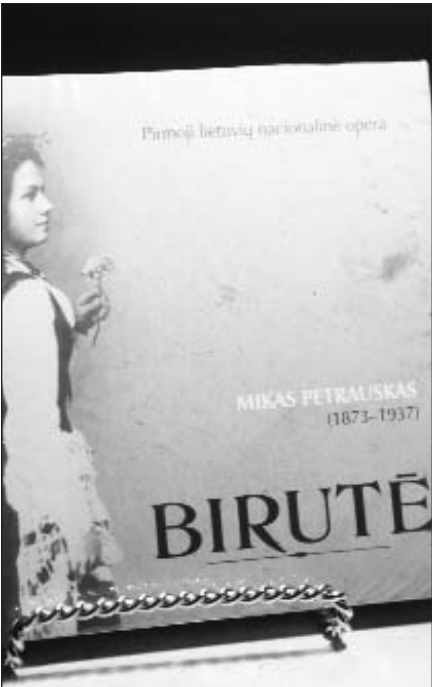
Esu dėkingas A. Vaškevičiui ir „Draugui” už straipsnio apie tikro lietuvio, patrioto Simo Kudirkos kančių ir kovos kelią, siekiant laisvės, išspausdinimą. Ir siūlau: kadangi dabartinėje Lietuvoje vargiai kas apie jo kančias girdėjo, išplatinti A. Vaškevičiaus straipsnį Lietuvos spaudos puslapiuose. Tai būtų graži dovana Simui jo artėjančio 80-ojo gimtadienio proga. Jis tikrai to vertesnis už ordinus, kuriuos delsė priimti dėl galimų įsivaizduoti priežasčių.

Užsienyje gyvenantiems mūsų tautiečiams, kurie moka angliškai, primenu, jog 1978 m. buvo išleista knyga „For Those Still at Sea”, autorius Lawrence E. Eichel (The Dial Press). 1978 m. paskaitęs paties Simo Kudirkos mano dukrai Elytei ir jos vyrui Vincui Izokaičiui dedikuotą knygą, pasiteiravęs sužinojau, kad tą knygą galima rasti visose viešosiose bibliotekose, kolegijose, universitetuose visoje Illinois valstijoje, pradedant nuo Berwyn iki Western Illinois University ir Wheaton Public Library.

Leo Venckus
Palatine, IL

Žydrūnas Ilgauskas su kamuoliu, (iš k.) Ben Wallace (6), Jonas Jerebko (33), Charlie Villanueva (31) ir J. J. Hickson (21). **Jono Grigaičio** nuotr.

Vilnius, gruodžio 3 d. (ELTA) – Pirmoji lietuviška opera – Miko Petrausko „Birutė“ įamžinta kompaktinėje plokštelėje. Teatralizuotą „Birutės“ atlikimą jos šimtmečio proga 2006 m. surengusi viešoji įstaiga „Cantus firmus“ pristato ir šios operos įrašą. Tai bendras projektas su Lietuvos nacionaline filharmonija, kurioje šios operos premjera, savi-veiklininkų atliekama, skambėjo 1906 m. Kompozitoriaus M. Petrausko ir dramaturgo Gabrieliaus Landsbergio-Žemkalnio sukurta dviejų veiksmų tautinė opera-melodrama „Birutė“ vėliau buvo atlikta ir Pažaislio festivalio metu Žemaitkiemyje bei šimtams klausytojų prie Biržų pilies. Po ilgos pertraukos atgimusią „Birutę“ atliko profesionalūs solistai, aktoriai, choras ir orkestras.
Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Istorijos atradimas: lietuvininkai Texas valstijoje

Vilnius, gruodžio 3 d. (Lietuviams.com) – Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje, minint Mažosios Lietuvos tautinės tarybos akto paskelbimą, atidaryta paroda „Pirmieji lietuviai Teksase“.

Projektas „Pirmieji lietuviai Teksase“ atskleidė naują istorijos faktą, jog pirmieji emigrantai iš lietuviškų žemių į Ameriką išvyko dar 1852 metais iš Mažosios Lietuvos ir apsistojo Texas valstijoje. Iki šiol manyta, jog pirmoji lietuvių emigracijos banga kilo XIX a. devintame dešimtmetyje ir emigrantai susispietė daugiausiai Pennsylvania valstijoje, aplink anglies kasyklas.

Lietuvių, tiksliau, lietuvininkų, paieškas Texas valstijoje pradėjo šioje valstijoje gyvenanti išeivių iš Mažosios Lietuvos palikuonė Patsy Hand

(protėviai – Lundschen). Paprastas klausimas – iš kur kilo protėviai? – P. Hand įtraukė į geneologinius, topografinius, istorinius tyrimus, kurie ją nuvedė į Rytų Prūsiją, tiksliau – į Mažąją Lietuvą, į Šilutės, Pagėgių, Ragainės, Labguvos, Gumbinės apylinkes.

Vienos šeimos istorijos tyrimai peraugo į kitų Texas valstijos lietuviškų šeimų protėvių paieškas. Vėliau į šiuos istorinius, socialinės antropologijos tyrimus įsitraukė Kauno Vytauto Didžiojo universiteto mokslininkas dr. Vytis Čiubrinskas, televizijos operatorius Juozas Mažonas, JAV gyvenantys lietuviai Jonas Limantas, Romas Šležas, dr. Milda Bakšytė-Richardson, Reda Veitas-Limantienė, Liuda Žiaugra, surengę ekspedicijas į South Texas.

Parodos lankytoja. **Lietuviams.com nuotr.**

A. Zuokas taps laidos „Kakadu“ vedėju

Vilnius, gruodžio 2 d. (ELTA) – Seimo nario mandato atsisakęs ir naujo darbo pradėjęs dairytis liberalcentristas Artūras Zuokas kalbėjo, kad mielai vestų profesionalią politinių įvykių laidą, tačiau politikas pasirodys kaip LNK laidos „Kakadu“ vedėjas. A. Zuokas laidą ves su Ugne Skonsmanaite ir Tomu Ališausku.

„Pamatę A. Zuoko darbo skelbimą, nusprendėme jį išbandyti kaip laidos ‘Kakadu’ vedėją, o vėliau – kaip patyrusį, Bagdado mūšių ir parako ragavusį žurnalistą“, – sakė laidos prodiuseris Saulius Bartkus.

„Su A. Zuoku aptarėme bando-
mojo laikotarpio sąlygas, žiūrėsime,

kaip jį vertins žiūrovai, tada ir priimsim sprendimą dėl tolesnio darbo“, – pridūrė S. Bartkus.

Naujo vedėjo žavesiui liko neabejinga „Kakadu“ vedėja U. Skonsmanaitė.

„Jis – talentas! Puikiai kalba, puikiai vaidina. Man ir A. Zuokas, ir laida sužibėjo naujomis spalvomis, – džiaugėsi U. Skonsmanaitė. – Žiūrovams tikrai bus ką pamatyti.“

Laidos režisieriai sakė, kad bendarbis A. Zuokas laidai ruošėsi labai rimtai. Rinko duomenis apie laidos temas, kantriai repetavo tekstą ir vykdė prašymus šypsotis, aiškiau kalbėti.

Į Turkiją lietuviai be vizos neįleidžiami

Vilnius, gruodžio 3 d. (BNS) – Lietuvos užsienio reikalų ministerija (URM), gaudama informacijos apie besikartojančius atvejus, kai iš Lietuvos piliečių, atvykusių į Turkiją, buvo reikalaujama įsigyti šios šalies vizą, siekia išspręsti šią problemą. Apie vizų režimo panaikinimą Lietuvos piliečiams Turkija pranešė dar lapkričio 12 dieną.

Lietuvos piliečiai, turistiniais tikslais vykstantys į Turkiją, tačiau susidūrę su reikalavimu įsigyti šios šalies vizą, prašomi apie tai pranešti Lietuvos URM arba ambasadai Ankaroje.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas šį klausimą aptarė su Turkijos užsienio reikalų ministru Ahmet Davutogl Atėnuose vykusiame Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos Ministrų tarybos susitikime.

Lietuvos užsienio reikalų viceministras Šarūnas Adomavičius susitiko su Turkijos ambasadoriumi Lietuvoje Omer Altug ir pareiškė susirūpinimą dėl bevizio režimo Lietuvos piliečiams, turistiniais tikslais vykstantiems į Turkiją, įgyvendinimo nesklandumų. Per pokalbį viceministras pabrėžė būtinybę užtikrinti, kad bevizis režimas Lietuvos piliečiams būtų taikomas sklandžiai, ypač artėjant šventiniam sezonui, kai turistų srautai pagausėja.

Bendroji muitų erdvė gali būti naudinga Lietuvos verslininkams

Vilnius, gruodžio 3 d. (ELTA) – Nuo Naujųjų metų Rusijoje, Baltarusijoje ir Kazachstane pradedanti veikti bendroji muitų erdvė Lietuvos krovinių gabenimo įmonėms bus naudinga, tačiau pradžioje gali sukelti nemažai sumaišties.

Vežėjų sąjungos „Linava“ generalinis sekretorius Valdas Gyls teigia, jog tie, kas greičiau perpras naujos Muitų sąjungos ir jos muitinės kontrolės veikimo principus, išgaus daugiau konkurencinio pranašumo. Lietuvos vežėjams ji leis greičiau gabenti prekes. Jie galės greičiau kirsti sieną, bus sudarytos palankesnės sąlygos vykdyti krovinių tranzitą. Be to, nuo liepos 1 d. įsigaliojus bendram Muitų sąjungos kodeksui ir bendrai tranzito tvarkai, turėtų būti panaikinti vasarą sudaryti nepageidau-

jamų Rusijoje Lietuvos vežėjų sąrašai.

Apie naujoves Rytų šalių muitinių darbe Lietuvos verslininkams pranešta Vilniuje ketvirtadienį vykusioje konferencija „Bendroji muitų erdvė Rusijoje, Baltarusijoje ir Kazachstane“.

Jau nuo sausio 1 d. bus įvestas bendras visoms trimis šalims prekių importo dydis, savo darbą pradės Muitų komisija, kuriai pirmininkaus Rusija. Šios sąjungos narės taikys bendrus mokesčių reguliavimo principus, bendradarbiaus dėl akcizų, muitų ir kitų mokesčių nustatymo.

Pasak Rusijos Federalinės muitinės tarnybos Tyrimų valdybos viršininko Vladimir Ivin, pagerės importo sąlygos, paspartės muitinės procedūros.

SPORTAS

Vilnius, gruodžio 3 d. (ELTA) – Geriausiaisiais 2009 metų Lietuvos lengvaatlečiais išrinkti sprinterė Lina Grinčikaitė ir disko metikas Virgilijus Alekna. Jie nugalėjo po 10 metų pertraukos įvykusiųose „15min“ sporto žurnalistų surengtuose rinkimuose.

„Rinkimų rezultatai tik dar kartą patvirtina, kad šie sportininkai yra Lietuvos sporto žvaigždės. Džiugu, kad jų nuopelnai buvo įvertinti“, – sakė LAF viceprezidentė Nijolė Medvedeva.

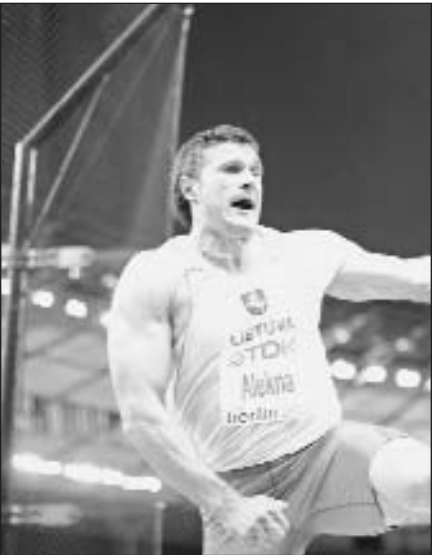
Šių metų pasaulio lengvosios atletikos čempionate ketvirtąją vietą užėmęs V. Alekna rinkimuose prano-ko antrąją vietą užėmusį sprinterį

Rytį Sakalauską ir trečiojoje vietoje likusį ėjiką Donatą Škarnulį.

Geriausia Lietuvos lengvaatletė L. Grinčikaitė šiemet laimėjo 100 m atkarpoje Serbijoje vykusiose 25-osiose pasaulio studentų vasaros žaidynėse (universiadoje) ir Europos jaunimo (iki 23 metų) čempionate.

Antrąją vietą geriausios lengvaatletės rinkimuose užėmė maratonininkė Živilė Balčiūnaitė, trečiąją – ėjikė Kristina Saltanovič.

Iš viso šių metų rinkimuose buvo išrinkta 12 moterų ir 8 vyrai: disko metimo, bėgimo, sportinio ėjimo, šuolio į aukštį, trišuolio, maratono, rutulio stūmimo ir septynkovės meistrai.

Disko metikas Virgilijus Alekna. **EPA-ELTA nuotr.**

Sprinterė Lina Grinčikaitė. **Aliaus Koroliovo (ELTA) nuotr.**

Pasaulio naujienos

Rusijos ir ES santykius taip pat reikia „perkrauti“

Vilnius, gruodžio 3 d. (BNS) – Rusijos Federacijos Tarybos tarptautinių reikalų komiteto vadovas Michail Margelov mano, kad perkrauti reikia ne tik Rusijos ir JAV, bet taip pat Rusijos ir Europos Sąjungos santykius.

„Mums būtinas gerokai glaudesnis bendradarbiavimas su ES visomis kryptimis – politinėmis, ekonominėmis, socialinėmis, todėl reikia kalbėti apie santykių ‘perkrovimą’ ne vien tarp Rusijos ir JAV, bet ir tarp Rusijos ir Europos Sąjungos”, – sakė M. Margelov.

Jis pažymėjo, kad Rusijos gyventojai labai panašiai vertina gyvenimą, o jų požiūris į blogį ir gerį toks pats, kaip ir europiečių.

„Rusija – europietiška šalis, ir mes papildome vieni kitus”, – pabrėžė senatorius.

Pasak jo, nuo to, kaip Europa vertins Rusijoje vykstančius procesus, didžia dalimi priklauso modernizacijos kursas.

„Šiandien Rusijai iš Europos reikia ne žeminančios pagalbos, bet abipusiai naudingo bendradarbiavimo, draugiškos partnerystės, organizacinio ir techninio kūrybiško darbo, tačiau kitokio pobūdžio santykiai silp-

nins modernizavimo branduolį Rusijos visuomenėje”, – sakė M. Margelov.

Pasak M. Margelov, modernizavimas remiantis Europos modeliu – tai ne aklas kopijavimas, o kūrybinės patirties pritaikymas.

„Šiandien Rusija ir Europos Sąjunga priklauso viena nuo kitos, atsižvelgiant į tai, kad Rusija 60 proc. priklauso nuo eksporto ir 40 proc. nuo importo”, – paaiškino M. Margelov.

Kalbėdamas apie rengiamą pasirašyti ES susitarimą dėl partnerystės ir bendradarbiavimo, M. Margelov pareiškė, kad šio susitarimo „kelio gairės” turi tapti „kelio gairėmis” modernizuojant Rusiją.

Jis taip pat pažymėjo, kad Rusija galėtų užimti tarpininkės vietą tarp Naftą eksportuojančių valstybių organizacijos (OPEC) ir Tarptautinės energetikos agentūros (IEA).

„Rusijos užsienio politika, vienaip ar kitaip, taps modernizavimo garantija, ir mūsų šalies bei ES interesai daugeliu atveju sutampa. Nė Rusija, nė ES nenori tarptautinių santykių militarizacijos Europoje ir didelės apimties karų bet kurioje pasaulio dalyje”, – pabrėžė M. Margelov.

Krizė stumia į skurdą Rytų Europos šalis, įspėja Pasaulio bankas

Atkelta iš 1 psl.

Pasak Pasaulio banko, skurdas labiausiai didės vidutiniškai išsivysčiusiose šalyse, kurios patyrė didžiausią ekonomikos nuosmukį. Su skurdu kovojančios institucijos tyrėjai nustatė, jog didėjant palūkanoms, staigiai svyruojant valiutų kursams ir sumažėjus pajamoms gali smarkiai pagausėti šeimų, kurios neišgali grąžinti skolų, sakoma pranešime.

Pavyzdžiui, Lietuvoje, Estijoje ir Vengrijoje nemokiais gali tapti dar 20 proc. nekilnojamojo turto ar kitokių paskolų turinčių namų ūkių, nurodoma Pasaulio banko ataskaitoje.

Pernai į nematytas aukštumas iškopusios maisto ir degalų kainos šiuo metu yra sumažėjusios, tačiau negrįžo į tą lygį, kuris buvo prieš 2007 metus, pabrėžė Pasaulio bankas. Be to, kai kurių Rytų Europos ir Vidurio Azijos šalių valiutų silpnėjimas sukėlė naujus kainų šuolius.

Didelės maisto kainos ypač opios

neturtingoms šeimoms – jos maistui priverstos skirti net iki 80 proc. visų savo pajamų, sako specialistai.

Kai kuriose šalyse, tokiose kaip Baltarusija, Moldova ir Ukraina, taip pat gali padidėti elektros energijos kainos, vyriausybėms mėginant suderinti energijos kainas su išlaidomis energetikos ištekliams. Toks kainų didėjimas dar labiau padidins finansinę naštą neturtingiems gyventojams, nurodoma ataskaitoje.

Pasaulio bankas pataria vyriausybėms stiprinti ir apsaugoti socialines programas, ypač įrodžiusias savo veiksmingumą, net jeigu tų šalių biudžetai būtų smarkiai mažinami.

Pasak L. Barbone, vyriausybės turi išmintingai paskirstyti biudžeto išlaidas, kad būtų apsaugoti neturtingieji. Specialistas pridūrė, jog būtina atsisipirti raginimams apkarpyti socialines programas, kurios šiuo sunkmečiu yra ypač reikalingos.

EUROPA

LONDONAS

Pakistano premjeras Yusuf Raza Gilani sakė nemanantis, kad „al Qaeda” vadovas Osama bin Laden slepiasi jo šalyje, ir paprašė daugiau aiškumo dėl JAV planų didinti savo karių skaičių Afganistane. Y. R. Gilani kalbėjo spaudos konferencijoje, surengtoje drauge su britų ministru pirmininku Gordon Brown, kuris praėjusią savaitę paragino Pakistaną labiau stengtis įveikti „al Qaeda” ir surasti O. bin Laden.

VARŠUVA

Lenkijos Seimas priėmė nutarimą, kuriame kritiškai vertina Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą, kad Italijos mokyklose negalima kabinti kryžių, praneša naujienų agentūra PAP. Lenkų parlamentariai dokumente pabrėžia, jog „kryžiaus ženklas yra ne tik religijos simbolis ir Dievo meilės žmonėms ženklas, bet ir simbolis, visuomeniniame gyvenime nuolat primenantis apie pasirėngimą pasiaukoti kitam žmogui”.

PARYŽIUS

Prancūzijos parlamentas trečią dieną buvo trumpam išskeldintas dėl galimo bombos pavojaus, bet netrukus vėl buvo atidarytas, pranešė žurnalistai. Jokių sprogmenų nebuvo rasta. Anksčiau trečią dieną parlamento sesiją dėl šį mėnesį Kopenhagoje rengiamos Jungtinių Tautų (JT) kovos su klimato kaita konferencijos pertraukė maždaug 10-ies „Greenpeace” aktyvistų protestas. Šis protestas su triukšmu dėl bombos nesiejamas.

RUSIJA

MASKVA

Baltarusija paprašė, kad Rusija – pagrindinė dujų tiekėja į šalį – kitais metais nekeltų energetikos išteklių kainų. Apie tai pranešė Rusijos ministras pirmininkas Vladimir Putin, tačiau nenurodė, ką nusprendė Maskva šiuo klausimu. Dabar Baltarusija naudoja didžiausiomis nuolaidomis už dujas iš Rusijos: nustatyta kaina

ketvirtajame ketvirtyje – 122 dolerių už 1 tūkst. kubinių metrų.

AZIJA

AŠCHABADAS

Turkmėnijos prezidentas Gurbanguly Berdymuchamedov pasirašė įsaką paleisti 3,934 kalinius, tarp kurių yra 19 užsieniečių, pranešė valstybinė televizija. Amnestija skirta gruodžio 12 d. minimai Neutralitymo diena. Amnestija taikoma asmenims, „kurie pažeidė įstatymus, bet nuoširdžiai gailisi dėl to, ką padarė”, cituojami reportaže G. Berdymuchamedovo žodžiai. Per besibaigiančius metus tai jau penktoji amnestija. Per ankstesnes iš kalėjų buvo paleisti daugiau kaip 4,300 kalinių.

ARTIMIEJI RYTAI

DUBAJUS

Damasko priemiestyje iranėčių maldininkų autobuse ketvirtadienį sprogdus bombai žuvo mažiausiai 6 žmonės, pranešė liudinininkai. Dar keli žmonės per sprogimą buvo sužeisti. Sprogimas įvyko netoli svarbios šių šventovės, į kurią pasimelsti prie šių kankinio Ali dukters ir pranašo Muhammad vaikaitės Zainab kapo atvyksta daug maldininkų iš Irano, Irako ir Libano.

JAV

NEW YORK

New York valstijos įstatymų leidėjai balsavo prieš gėjų santuokų leitiesinimą ir taip sudaužė teisių gynėjų viltis, kad New York taps šeštąja valstija, leidžiančia tuoktis tos pačios lyties asmenims. Gėjų santuokas yra įteisinę Iowa, Connecticut, Massachusetts, New Hampshire ir Vermont, o 40 kitų valstijų turi konkrečius įstatymus, kuriais gėjų santuokos draudžiamos. Praėjusį mėnesį Maine valstijos rinkėjai nusprendė panaikinti įstatymą, kuriuo buvo įteisintos gėjų santuokos.

WASHINGTON, DC

JAV vyriausybė patvirtino pirmąsias 13 žmogaus embrioninių kamieninių ląstelių linijų, kuriomis mokslininkai galės naudotis ir gauti milijonus dolerių federalinių lėšų, kaip kovo mėn. žadėjo prezidentas B. Obama.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave **Bridgeview, IL 60455** **Tel. 1 708-599-9680**
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

PASAULIO SPORTO NAUJIENOS

Parengė **Paul Triukas**

R. Berankis pralaimėjo

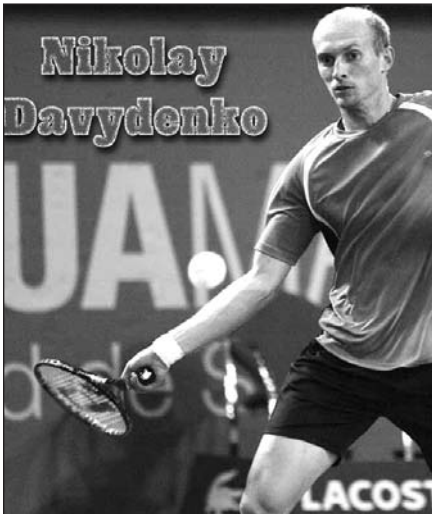

Dominikos Respublikoje vykusia-me turnyre 340-ąją vietą ATP verti-nime užimantis lietuvis Ričardas Be-rankis baigiamosiose varžybose 5 – 7, 1 – 6 pralaimėjo 288-ąją vietą uži-mančiam Victor Estrella. Devyniolik-metis lietuvis už patekimą į turnyro baigiamąsias varžybas pelnė 9 ATP klasifikacijos taškus. Turnyro prizi-nis fondas siekė 10 tūkst. JAV dole-rių.

„ATP World Tour“ turnyrą laimėjo N. Davydenko

7-ąją vietą ATP vertinime uži-mantis rusas Nikolay Davydenko bai-giamosiose varžybose 6 – 3, 6 – 4 nu-galėjo argentinietį, 5-ąją pasaulio ra-ketę Juan Martin del Potro. Pusfina-lyje N. Davydenko 6 – 2, 4 – 6, 7 – 5 nugalėjo pirmąją pasaulio raketę, šveicarą Roger Federer, o J. M. del Potro 6 – 7, 6 – 3, 7 – 6 nugalėjo 9-ąją vietą ATP vertinime užimantį ir vie-nu iš numylėtinių tapusį Robin So-derling.

Davydenko tai yra pirmoji perga-lė „ATP World Tour“ turnyre. Pernai jis baigiamosiose varžybose pralaimė-jo Novak Djokovic, kuris šiemet iš-krito jau po pirmojo rato.

K. Raikkonen lenktyniaus ralyje

McLaren komandai pasirašius sutartį su šių metų „Formulės-1“ čempionu Jenson Button, Kimi Raik-konen pasitraukė iš „Formulės-1“ ir kitą sezoną lenktyniaus pasaulio ralio čempionate (WRC).

Teigiama, jog iš „Formulės-1“ čempionato K. Raikkonen pasitraukė tik metams, todėl galimybė sugrįžti išlieka. WRC čempionate K. Raikko-nen vairuos „Citroen“ automobilį, at-stovaudamas „Citroen Junior“ ko-mandai.

2007-ųjų metų „Formulės-1“ čempionas šiemet dalyvavo viename rate. Suomijoje K. Raikkonen patyrė avariją ir lenktynių nebaigė. Iki ava-rijos jis buvo 15 vietoje.

M. Schumacher dalyvavo kartų lenktynėse

XIII „SKUSA Supernationals“ kartų lenktynėse Las Vegas į geriau-siųjų dešimtuką pateko septyniskart „Formulės-1“ čempionas Michael Schumacher.

Lenktynėse jis dalyvavo su „To-ny Kart“ komanda, o galutinėje įskai-toje užėmė 7-ąją vietą. Varžybose taip pat dalyvavo „Toro Rosso“ komandos pilotas Sebastien Buemi. Pastarasis lenktynių nebaigė dėl avarijos.

Pergalę iškovojo belgas Bas Lam-mers, o tarp kitų žinomų lenktyni-ninkų buvo ir 8-oje vietoje lenktynes pabaigė buvęs „Formulės-1“ lenkty-nininkas Nelson Piquet.

Pasakojimai apie duoną. Kaip lietuviai kepa duoną

Jeigu kam yra tekę ilgesnį laiką pagyventi svetur, ten, kur lietuviško-se, lenkiškose ar rusiškose parduotu-vėse nėra lietuviškos duonos, įdomu, kad lietuviška siela po kurio laiko ima ilgėtis kelių dalykų – normalios silkės ir normalios juodos ruginės duonos. Tada pradedame ieškoti. Sil-kės šiandien jau randame, tačiau su tikra rugine duona dažnai būna sunku.

Senovės lietuviai, kaip ir kitos žemdirbių tautos, duoną pelnė sun-kiai ir vargingai, todėl ją labai bran-gino, supo pagarba, kūrė apie ją pasa-kas. Vienoje pasakoje sakoma: bear-damas artojas pavargo, išalko. Su-stabdė lauke arklį, pats atsisėdo, iš-siėmė iš maišelio duonos ir valgo. Ar-tojas nešykštus, atlaužia gabalą ir duoda velniui. Šis valgydamas gar-džiuojasi, stebisi jos nepaprastu sko-niu ir prašo išmokyti jį pasidaryti duonos. Žmogus sutinka ir pradeda pasakoti. Pirmiausia reikia suarti žemę, paskui ją suakėti. Po to atvežti iš tvarto mėšlo, jį iškratyti, vėl suarti, tada atsivežti iš svirno rugių, pasėti, pasėtus suakėti ir laukti, kada grūdai sudygs. Sudygusius rudenį ir pava-sarį prižiūrėti, kad dirvose neatsiras-tų vandens. Jei atsiranda, reikia iškasti griovelius ir jį nuleisti. Kai rugiai noksta, reikia juos prižiūrėti, kad nepernoktų ir neišbyrėtų grūdai. Prinokusius rugius nupjauti pjautu-vais, surišti į pėdus, sustatyti į gubus, kad išdžiūtų. Išdžiūvusius suvežti į kluoną, sukrauti į šalines, paskui, su-klojus ant laito, iškulti. Iškultus, iš-vėtytus sunešti į svirną ir supilti į aruodus. Ruošiantis kepti duoną rei-kia atnešti rugių į pirkią, papilti ant krosnies arba iškūrentoje krosnyje, kad jie išdžiūtų. Išdžiūvusius sugrūs-ti piestoje, išsijoti per rėtį arba išvė-tyti niekotėlėje (geldoje). Šitaip ap-dorotus rugius sumalti girnomis. Ke-pant duoną reikia pašildyti vandens, atsinešti duonkepę, užmaišyti teslą ir pastatyti rūgti. Išrūgusią teslą išmin-

kyti ir palaikyti, kol pakils. Kai kros-nis išsikūrens, padaryti duonos ke-palus ir juos pašauti į krosnį. Iške-pusią duoną galima valgyti. Tai šitaip daroma duona.

Velnias klausė klausė, galvojo galvojo ir jam pasirodė, kad padaryti duoną labai ilgas, sunkus ir vargi-nantis darbas. Jis pasakė žmogui, kad geriau jau tos skanios duonos ne-valgysias, negu tiek daug dėl jos dirb-sias.

Jeigu kam iš emigrantų gyve-nimas pritemęs, nes tikros ruginės duonos esame išsiilgę, pabandykite išsikepti. Paskaitę pasaką, gal ką nors naudingo rasite. O jei nutarsite, kad tai pernelyg ilgas ir varginantis darbas, užsukite į šalia esančias par-duotuves, kur šiandien apstu iš Lie-tuvos atvežtos duonos. Tikros, rugi-nės. Ne vieną medalį Lietuvoje pel-niusios. Vieną geriausių ruginių duo-nų šiandien kepa „Vilniaus duona“, ir tos duonos šiandien galima nu-sipirkti Čikagoje bei jos apylinkėse.

Paruošė **Angelė Kavakienė**

Algis Paulius, gyvenantis **Wayne, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą bei paaukojo dosnią 100 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

Mindaugas Griauzdė, gyvenantis **Riverside, IL**, užsiprenumeravo „Draugą“ dar metams ir paaukojo 50 dol. auką. Esame Jums dėkingi.

George Venk-Venckunas, gyvenantis **Santa Monica, CA**, skaitys „Draugą“ dar vienerius metus. Skaitytojas kartu su prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. auką. Labai ačiū, kad mus remiate ir skaitote.

Juozas Kazlauskas, gyvenantis **Waterbury, CT**, pratęsė „Draugo“ metinę prenumeratą ir paaukojo 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Vladas Gilys, gyvenantis **Sun City, CA**, kartu su metinės prenu-meratos mokesčiu atsiuntė „Draugui“ ir 50 dol. auką. Labai ačiū.

Vladas Butkys, gyvenantis, **Toronto, Ont, Canada**, užsiprenume-ravo „Draugą“ dar metams ir kartu su prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums dosnią 110 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 129

Trečią naktį jau nakvojau rūsyje, 8-toje kameroje. Iškart buvau „sužavėtas” šios kameros erdvumo ir jaukumo bei šiluma. 8-ji vienutė buvo ankšta, tamsi ir labai tvanki. Oras, jeigu jo buvo, buvo sunkus, dvokiantis prakaitų, šlapimu ir dar velnias žino kuo. Čia buvo vienas langas į kiemo pusę, bet ir tas iš lauko uždengtas taip vadinamu „namordniku” („antsnukiu”) – dangčiu iš lentų, todėl šviesos beveik nepraleido. Kameroje jokių gultų nebuvo, tik plikos medinės grindys.

Prieš suimant aš jau pusmetį buvau metęs rūkyti (su panašiu „pasisekimu” vėliau tai dariau daugelį kartų). Taigi naujoje draugijoje netikėtai paklaustas, ar nerūkau, aš atsakiau vienu žodžiu – „ne”.

– Už ką čia pakliuvote? – kažkuris uždavė tradicinį kalinių klausimą.

Trumpai, bet nuoširdžiai aš nupasakojau savo bylą, nors susidarė ispūdis, kad jie ir taip jau viską žino. Taip besišnekant, aš beveik instinktyviai paėmiau kažkurio pasiūlytą suktukę – popirosą, susuktą iš stiprios kaimiškos tabokės „Multano”. Po to, lyg niekur nieko, arčiau pritraukiau kažkieno ranką su uždegtu degtuku ir prisidegiau tą velnio išmislą. Iškart pajutau jo nepaprastą stiprumą. Tris paras nieko nevalgius ir taip ilgai nerūkius, „efektas” buvo dar didesnis – lengvai apsvaigau, bet nudaviau, kad nieko neatsitiko, kad man įprasta tokia stipri tabokė. Tą akimirką net neįtariau, kad esu akylai stebimas, kaip potencialus skundikas („stukačius”). Juk įėjęs į kamerą, aš atsakiau, kad nerūkau, o čia staiga užtraukiau stiprios naminės! Galima įsivaizduoti, ką tada pagalvojo mano bendradaliai. Tie, kurie pastebėjo tokį keistą elgesį, iškart pagrįstai suabejojo mano, kaip politkalinio, tikrumu. Bet jie buvo žmonės patyrę ir niekuo neišsidavė, kad esu nuolat stebimas. Jie be sumišimo toliau manęs klausėsi ir klausinėjo apie praeitą kelią, ką veikiau nepriklausomybės laikais, kas naujo kitoje grotų pusėje ir panašiai. Apie save aš neturėjau daug ką slėpti – viskas buvo jau Rygoje surašyta, ir Kauno NKVD tai, be abejonės, turėjo. Taigi, kalbėjau gan atvirai, nors žinojau, kad ir tarp šių kalinių kažkuris turėtų būti išdavikas – tokia NKVD kamerų tradicija. O jie tuo metu taip vertino mane patį. Nepastebėjęs savo „klaidos” su rūkymu, aš apie tai sužinojau tik vėliau. Praėjo net pora dienų, kol ėgavau pasitikėjimą, kol visi įsitikino, kad aš tikrai nesu joks „šnipas”.

Kameroje pagaliau gavau maisto. Pusryčiams duodavo arbatos, jeigu tą birzgalą būtų galima taip vadinti, ir duonos (apie 200 g). Lygiai tą patį gaudavome ir vakarienei, o pietums čia duodavo „firminės” sriubos – „balandos” ir duonos. Žodžiu, maitindavo „skaniai”. Tik gyvenk ir norėk! Vienutėje jau sėdėjo šie „nusi-kaltėliai”:

1) kunigas Juozapas Želvys (1899–1985) – garbės kanauninkas, Šv. Antano bažnyčios klebonas; 2) Vladas Kamarauskas – statybos f-to IV kurso studentas; 3) Sudininkevičius – Jonavos siaurojo geležinkelio depo viršininkas; ir dar keletas, kurių pavardžių jau neprisimenu. Visi mū-

sų kameros gyventojai buvo kaltinami „tėvynės išdavimu” pagal Rusijos baudžiamojo kodekso 58-1 straipsnį.

Kai mane įvedė į kamerą, joje tuo laiku buvo dešimt kalinių, tarp kurių iškart pamačiau neaukšto ūgio, kresną senuką, šiek tiek praplikusį, žilais plaukais ir baltu kaip drobė veidu bei rankomis. Tai buvo kunigas J. Želvys, kuris aiškiai išsiskyrė iš kitų labai simpatišku ir inteligentišku veidu. Pagal išvaizdą jis galėjo turėti kokią 50 metų. Nacių okupacijos metu kunigas buvo apkaltintas už žydų slėpimą ir kalinamas. O bolševikai jį suėmė už bendravimą su Lietuvos partizanais. Studentas V. Kamarauskas buvo 1923 metų gimimo, aukštas ir lieknas jaunuolis. Sudininkevičius buvo neaukštas, kresno sudėjimo, apie 45–50 metų amžiaus. Jis buvo invalidas, šlubavo, nes viena jo koja buvo labai deformuota.

Kai aš, susipažinęs su visais kameros gyventojais, išsipasakojau savo praeitį, visas suėmimo aplinkybes bei pergyvenimus, iškart pajutau atidžiai besiklausančiam kunigui simpatiją, nes pastebėjau jo akyse ne vien dėmesį, bet ir gilią užuojautą. Jaučiau, kad galiu juo pasitikėti, kaip žmogui ir kaip kunigui. Želvį labai gerbė ir kiti kaliniai. Mūsų 8-ji kamera taip pat turėjo savo istoriją. Kaip vėliau papasakojo kunigas, prieš okupaciją, Lietuvos laikais, šioje vienutėje buvo kalinamas A. Voldemaras. Jis čia atsidūrė išaiškintas Lietuvos Saugumo, po nepavykusio taip vadinamo „voldemarininkų” perversmo. Voldemaras čia kalėjo vienas, o mes dabar vienuolika suimtųjų privalėjome čia sutilpti.

* * *

Su kunigu Želviu mums ne kartą teko diskutuoti apie tikėjimą. Želvys šiuo atžvilgiu buvo gana demokratiškas ir pažangių (gerąja prasme) pažiūrų kunigas. Jis neversdavo mus bukai paklusti dogmoms, o sakydavo, kad užtenka, kad žmogus šventai vykdyt visus 10 Dievo įsakymų, ir jį galima jau laikyti tikinčiu žmogumi. Na, žinoma, sakydavo, kad neblogai būtų ir į bažnyčią kartas nuo karto užteiti ir tai, kas širdį slegia, kunigui pasipasakoti. Kaip miesto išauklėtas vaikas, aš nepasizymėjau itin dideliu pamaldumu, bet tokia Želvio tolerancija man darė įspūdį.

Aš jam papasakojau savo skaudų atvejį, kai kartą visa tai, ką buvau vienam kunigui per išpažintį nuoširdžiai patikėjęs, tas vėliau prie taurelės kitiems viską išplirpė ir užtraukė man nemalonę (deja, Lietuvoje buvo ir tokių kunigų!). Į tai Želvys nieko neatsakė, tik patvirtino, kad užteks, jei aš vykdysiu visus Dievo įsakymus, na, ir kartais apsilankysiu bažnyčioje.

* * *

Gyvenimą kameroje pajavairindavo maisto siuntiniai, kuriuos čia buvo leidžiama gauti. Kiti kaliniai tokių siuntų – „peredačių” gaudavo gana dažnai, ypač kunigas Želvys. Jį šelpdavo ištikimi parapijiečiai. Kartą kunigas gavo net saldžių svogūnų. Aš laisvėje apie tokius net nebuvau girdėjęs, o čia – kameroje teko paskauti. Valgėme juos su cukrumi! Labai skanu!

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRŪNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRŪNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
ir partneriai

Illinois Pain Institute

Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000

www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už priėmimą kainą. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

ES PLĖTRA IR LIETUVA

Atkelta iš 3 psl. valstybe, nes neišsijungiamo į ES ir jos intelektualinę, politinę bei informacinę erdvę, o įsijungti į ją mums neleidžia vidinės įtampos, kurių nepakelia ir išspręsti nepajėgia nei silpna politinė klasė, nei juolab atvirai marginalizuojama ir žlugdoma pilietinė visuomenė.

Kvazirusiška valdžios vertikalė ir tikros, brandžios demokratijos – savivaldos, regionalizmo, ne sostinėje esančių minties ir kultūros centrų plėtros – stoka mus tik atitolina nuo dabartinių mūsų problemų sprendimo. Į tai emigruodami iš mūsų šalies vis akivaizdžiau reaguoja jauni žmonės, t. y. tie, kurie ir galėtų išspręsti minėtąsias įtampas bei problemas – tokias kaip vadovavimo krizė, ateities vizijos nebuvimas ir negebėjimas pasinaudoti galimybėmis negrįžtamai reformuoti Lietuvą.

Todėl ES plėtra galėtų mus paskatinti priartėti prie Vakarų Europos (visų pirma prie Šiaurės šalių) jau vien todėl, kad Rusijai neišvengiamai tektų spręsti naujas problemas, grumtis su naujais iššūkiais ir bent kuriam laikui mus palikti ramybėje. Ypač jei prie ES priartės Ukraina ir Turkija. Jei taip atsitiktų, mums tai reikštų galutinį mūsų atsidūrimą anapus gyvybinių Rusijos

interesų ribos. Ukrainos tapimas ES nare iš esmės pakeistų Rusijos tapatybės politiką ir savimone. Šiuo požiūriu svarbus būtų ir Balkanų šalių – žinoma, neišskiriant ir Rusijos sąjungininkės Serbijos – tapimas ES dalimi. (...)

Todėl Lietuvai verta visokeriopai remti ES plėtrą ir minėtųjų šalių narystę. Mes laimėtume itin brangaus laiko – visų pirma pamatiniam lūžiui viešojo gyvenimo, informacinės erdvės ir politikos reformavimo sferose, be kurių ne postkomunistinė ir pseudodemokratinė, o vakarietiška ir iš tikrųjų demokratinė Lietuva nesusiformuos. Kita vertus, ES, priimdama šias šalis, dar labiau sustiprintų savo politinę tapatybę ir tarptautinį vardą kaip globalinių konfliktų sprendėja ir simbolinė demokratinė valstybių (arba siekiančių tokiomis tapti) erdvė.

Ar vertėtų Lietuvai rengti referendumą naujų narių priėmimo klausimu? Manau, kad taip. Pats laikas įjungti Lietuvos piliečius ne į suvaizdintą ir netikrą, o į tikrą europinių debatų erdvę. Nuo to laimėtų mūsų demokratija ir artėjimas prie europinės politinės egzistencijos.

Sutrumpinta

Donskis.lt

Jonas Mikulionis, gyvenantis **Sterling Heights, MI**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą bei paaukojo 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums ačiū už dosnią auką.

Vanda Brazdziunas, gyvenanti **Palos Park, IL**, kartu su metinės prenumeratos mokesčiu atsiuntė „Draugui” ir 50 dol. auką. Labai ačiū už Jūsų paramą.

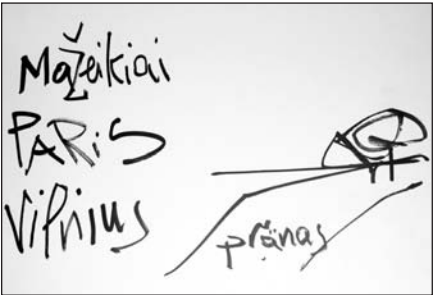
Janina Gaigalas, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, užsiprenumeravo „Draugą” metams ir kartu paaukojo mūsų dienraščiui 50 dol. auką. Esame labai dėkingi.

Stefa Sidlauskas, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, užsiprenumeravo „Draugą” dar metams ir kartu su prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums dosnią 150 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame, kad mus dosniai remiate ir skaitote.

Prano Gailiaus darbai keliauja per Lietuvą

ALGIS VAŠKEVIČIUS
Specialiai „Draugui“ iš Lietuvos

Vieno garsiausių lietuvių dailininko, Prancūzijos sostinėje Paryžiuje gyvenančio Prano Gailiaus darbus jau gali pamatyti ne tik didžiųjų, bet ir kitų Lietuvos miestų meno mylėtojai. Neseniai jo darbai kartu su trijų kitų Prancūzijoje gyvenusių ir tebegyvenančių menininkų Žibunto Mikšio, Vytauto Kasiulio ir Antano Mončio kūryba buvo rodomi Palangoje, A. Mončio muziejuje, o iš ten atkeliavo į Marijampolę, kur bus rodomi iki gruodžio vidurio.

P. Gailiaus autografas.

81-erių metų P. Gailius gerai žinomas ir meno mėgėjams Jungtinėje Amerikos Valstijose. Jo tapybos darbai Čikagoje, Čiurlionio galerijoje, pirmą kartą rodyti dar 1963 metais, po to 1964, 1979 metais, grafikos lakštai rodyti Balzeko muziejuje 1981 metais, 1987-aisiais juos buvo galima pamatyti kitose Čikagos galerijose. Menininko kūryba ne kartą buvo rodyta ir Kanadoje, Toronto mieste. P. Gailius visada pabrėžia, kad palaiko labai gerus santykius su Amerikoje gyvenančiais tautiečiais.

„Artimųjų ilgesį, Tėvynės troškulį man numalšindavo kelionės į Ameriką, kur tarp išeivijos lietuvių ir manęs užsimezgė draugiški ir kūrybingi santykiai. Man buvo gera būti su tais, kurie gyveno tuo pačiu tėvynės ilgesiu“, – rašė menininkas 2005-

aisiais. Būtent tais metais retrospektyvinė jo darbų paroda pirmą kartą surengta Lietuvoje – išsipildė tai, kas daug metų atrodė tik svajonė. Tada po beveik 50 metų P. Gailius sugrįžo į Lietuvą.

Menininkas buvo vos 16 metų, kai karo metais atsidūrė Prancūzijoje, Strasbūre. Jis buvo pasimetęs nuo šeimos, glaudėsi lietuvių bendruomenėje, vėliau mokėsi vietos dailės mokykloje, o 1950 metais atvyko į Paryžių ir studijavo garsaus modernisto Fernand Leger studijoje – iki šiol jis yra vienintelis lietuvis, baigęs mokslus joje.

Visą savo gyvenimą P. Gailius pragyveno tik iš savo meno. Jau seniai savo darbus jis pasirašinėja tiesiog „Pranas“ – būtent šiuo vardu dailininkas žinomas tarp meno žinovų ir mylėtojų. Daug pastaraisiais metais su menininku bendraujantis Vilniaus galerijos „Žalias vėjas“ savininkas ir P. Gailiaus atstovas Rytų Europoje Edvidas Žukas sako, kad šis menininkas – tikras deimantas, nors ir nelengvo charakterio.

„Penkis kartus važiauvau į Paryžių tartis dėl P. Gailiaus darbų parodos Lietuvoje. Nebuvo lengva kalbėtis, išgirdau reikalavimų apdrausti pavelsius, kurių kiekvienas kainuoja dešimtis tūkstančių eurų, didžiulėmis sumomis, surasti specialų transportą jiems gabenti į Lietuvą. Buvo ir ambicijų, bet susitarti pavyko, o galiausiai menininkas sutiko, kad jo darbai Lietuvoje meno mylėtojams būtų parduoti perpus pigiau, nei jie kainuoja Prancūzijoje“, – sakė E. Žukas.

Šiomis dienomis nacionalinė Lietuvos televizija parodė naują apybraižą apie P. Gailių, kurioje jis papasakojo apie savo kūrybą, parodė naujausius darbus. Ne kartą jo namuose Paryžiuje viešėjęs E. Žukas sakė, kad menininkas gyvena labai kukliai, net asketiškai, svarbiausia jam yra kūry-

Litografija O. Chajam „Rubajaty“ motyvais.

Algio Vaškevičiaus nuotr.

ba, nauji darbai ir idėjos.

Iki šiol surengta jau 180 asmeninių dailininko parodų įvairiausiose pasaulio šalyse – nedaug menininkų tuo gali pasigirti. Specialiai parodai Marijampolėje, M. B. Stankūnienės menų galerijoje, dailininkas parinko du darbus, o iš viso į Lietuvą dabar buvo atgabenti 46 jo darbai, iš jų pusė čia rodoma pirmą kartą.

Spalio mėnesį P. Gailiaus kūrybos paroda surengta ir Vilniuje, „Arkos“ galerijoje. E. Žukas negalėjo atsisėbėti – lankytojai vos tilpo į keturias galerijos sales. Visi žavėjosi jo darbais iš „Jautrių paviršių“ ciklo, litografijomis, sukurtomis Omar Chajam „Rubajaty“ motyvais. Net 14 jo darbų „Arkoje“ buvo parduota. Ma-

rijampolėje jo litografijos darbą buvo galima įsigyti vos už 1,1 tūkstančio dolerių.

Tarp P. Gailiaus talento gerbėjų – ir prezidentas Valdas Adamkus. E. Žukas sakė, kad prezidentas yra įsigijęs net 12 garsiojo menininko darbų, vienas iš jų puošia V. Adamkaus miegamąjį.

Dailininkas visada pabrėždavo savo lietuvišką kilmę, jis puikiai kalba lietuviškai, jo kūryboje ryškūs lietuvių meno, tautodailės, tautosakos elementai. Paklaustas, ar nepasigenda Lietuvos, kūrėjas atsako, jog visada buvo lietuvis ir negali pasigesti to, kuo esi. Tiesa, kai ko jis pasigenda – tai ešerio šešėlio saulėtą dieną Ventos upės dugne.

E. Seilius ir K. Zmailaitė užburs prancūzų muzikos kerais

Begalinio ilgesio, tolimų svajonių ir meilės aistrų kupini XIX amžiaus prancūzų kompozitorių kūriniai, prisodrinti bendraamžių poetų žodžio magijos... Juos festivalio „Salve Musica“ pradžios koncerte Klaipėdos koncertų salėje dainuos Kristina Zmai-

laitė (sopranas) ir Edmundas Seilius (tenoras) drauge su M. K. Čiurlionio styginių kvartetu. (Mūsų skaitytojai juos prisimena iš „Draugo“ koncerto, vykusio š. m. kovo 29 d. Maria aukštesniosios mokyklos salėje – L. A.)

Jauna dainininkų pora dar studi-

jų Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje metais aktyviai išitraukė į šalies muzikinį gyvenimą. K. Zmailaitė debiutavo Klaipėdos muzikiniame teatre, O. Nikolai operoje „Vindzoro šmaikštuolės“, kūrė vaidmenis Kauno muzikiniame teatre. Po to solistė tobulingosi Vokietijoje, JAV ir Prancūzijoje. E. Seilius studijavo JAV, kurį laiką dainavo Čikagos operos teatre ir Reino nacionalinėje operoje Strasbūre.

Beje, impulsą dainuoti operą jiems suteikė puikiai parengti Adinos ir Nemorino vaidmenys G. Donizetti „Meilės eliksyre“. Nemoriną Edmundas dainuoja ir Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro (LNOBT) pastatyme, o jo garsioji arija ypač jaudino pernykščio LTV projekto „Triumfo arka“ žiurovus. Publiką jis patraukė savo charizma, nuoširdumu ir, žinoma, nuostabiu lyrinio balsu. Žiurovų ir komisijos balai „Auksinio balso konkurse“ Edmundui lėmė antrąją vietą.

Šiomet projekte dalyvauja Kristina, ir ją taip pat lydi sėkmė. „Trumfo arkos“ dėka abu dainininkai tapo žinomi visoje šalyje.

Šiuo metu Edmundas yra etatinis LNOBT solistas, dainuoja F. Halvy operoje „Žydė“, G. Verdi „Traviatoje“ bei G. Donizetti „Meilės eliksyre“. O Kristina prieš savaitę ten

šauniai atliko Fraskitos vaidmenį Ch. Gounod operos „Karmen“ premjeroje.

Populiarusis dainininkas mėgsta dainuoti tiek operinę, tiek kamerinę muziką ir nebūtinai gausiai klausytojų auditorijai: „Tada solistas ir publika apsikeičia gera energija. Prisipažinsiu – dažnai jaučiu šį ryšį.“

Iš Prancūzijos jis parsivežė gavių idėjų bei „didelį norą nuveikti ką nors prasminga ir namie.“ Todėl „Salve Musica“ festivalyje dainininkų šeima dainuos prancūzišką muziką – Jules Massenet, Henri Duparco solines dainas bei duetus. Jau vien dainų pavadinimai – „Gėlės“, „Kvietimas į kelionę“, „Liūdna daina“, „Naktinis dialogas“ – pranašauja, kad tai bus įsimylėjusių žmonių nuotaikas atskleidžiantis romantiškas vakaras. „O, nesibaik niekad!“ – dainuos Kristina ir Edmundas, scenoje išpažindami tiek dainų herojų, tiek savo jausmus.

M. K. Čiurlionio styginių kvartetas – Jonas Tankevičius (smuikas), Darius Dikšaitis (smuikas), Gediminas Dačinskas (altas), Saulius Lipčius (violončelė), kurie taip pat koncertavo JAV – tiek akomponuos dainininkams, tiek instrumentiniais Claude Debussy, Jacques Offenbach bei Maurice Ravel kūriniais praplės prancūziškos muzikos erdvę.

Bernardinai.lt

Kristina Zmailaitė ir Edmundas Seilius „Draugo“ koncerte.

Jono Kuprio nuotr.

IŠRINKTI BJAURIAUSI PASAULIO PASTATAI

Jei kada nors prireiktų įrodyti, jog ir patys gražiausi pasaulio miestai turi neigiamų savybių, šis bjauriausių pasaulio pastatų sąrašas galėtų pasitarnauti kaip puikus argumentas.

Į „Virtualtourist.com” svetainės sudarytą sąrašą pateko tokie turistiniai miestai kaip Praha, Paryžius, Melbourne ir Rio de Janeiro miestai.

Bjauriausi pasaulyje pastatai neabejotinai rėžia akį: gėdingame sąrašė atsidūrė tiek neišbaigti futuristiniai statiniai, tiek šliaužiančiais nuogais kūdikiais aplipdyti televizijos bokštai. „Šie pastatai praeivius šildo ne daugiau už ledo kubą ir atrodo neužbaigti. Bet kuriuo atveju, apie juos galima įdomiai padiskutuoti”, – apie prieštarinę sąrašą kalbėjo jo sudarytojas „Virtualtourist.com” svetainės vadovas Gampiero Ambrosi. Tai jau antrasis bjauriausių pasaulyje pastatų sąrašas. Pirmą kartą jį paviešinus, tinklalapis išsyk susipyko su Boston miestu, nes jo rotušę paskelbė nešlovingo sąrašo karaliene.

1. Morris A. Mechanic Theater, Baltimore, Maryland, JAV

Kažkada šis teatras klestėjo, o jame viešėjo pirmo ryškumo amerikiečių žvaigždės. Tačiau dabar pastato išorė atrodo niūri ir aptriušusi, o į praeivius žvelgia langai milžiniškais mediniais rėmais. Šiuo metu pastatas nebėra naudojamas ir kelia diskusijų bangą tarp vietinių. Neabejojama, kad greitai metu jie jį pasisų „myriop”.

2. Žižkovskio televizijos bokštas, Praha, Čekija

Žižkovskio televizijos bokštas tikrai nėra priskiriamas patrauklumo viršūnei, tačiau padėti dar labiau pablogino jo puošyba mažų, šliaužiančių kūdikių skulptūrėlėmis, kurias sukūrė menininkas David Cerny. Šie keisti mažyliai televizijos bokštą turėjo „dabinti” laikinai, tačiau dėl didelio populiarumo jas nuspręsta pasilaikyti visam laikui.

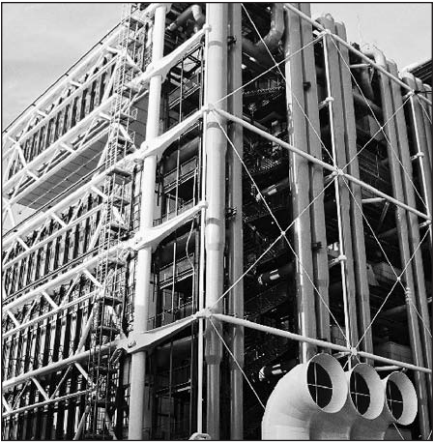

3. Parlamento rūmai, Wellington, Naujoji Zelandija

„Skaidrių projektorius, kuris užkrito ant vestuvinio torto, nukritusio ant vandenračio”, – taip žodžio kišenėje neieškantys vietiniai apibūdina savo šalies Parlamento pastatą, dar žinomą kaip „bičių avilį”.

4. Pompidou centras, Paryžius, Prancūzija

Pompidou centras Paryžiuje yra tiesioginė moderniosios architektūros lenktynių pasekmė. Šimtai spalvingų latakėlių, užslėptų po grotuota namo išore, palieka stebėtojų siurrealistinį jausmą.

5. Federacijos aikštė, Melbourne, Australija

Federacijos aikštė Melbourne neretai vadinama populiariausia „susitikimų vieta” mieste. „Virtualtourist.com” svetainės spėjimu, taip yra todėl, kad susitikę vietiniai nedelsiant traukia kur nors kitur. O tam

Mielai daktaro LINO ir RIMOS SIDRIŲ šeimai, netekus šviesiosios šypsenos SAULUTĖS, siunčiame Šventų Mišių maldas ir mūsų šeimos užuojautą šioje skausmo valandoje.

Arūnas ir Rūta Udriai
dr. Darius ir Zita Udriai
Joseph Patrick III ir Baltija Udrytė-Mc Ginty
Almis ir Claudia Orsi-Udriai
Vytis Marius Udrys

įtakos turi siautulingai atrodantis šalia jos išikūręs statinys, sudaigstytas iš stiklinių skiaučių, kurios saulėtą dieną sukuria šešėlių žaismą.

6. „Petrobras” būstinė, Rio de Janeiro, Brazilija

Turtingos ir įtakingos Brazilijos naftos kompanijos „Petrobras” būstinės pastatas atrodo lyg nebaigta lego konstrukcija, išikūrusi prestižiškiausiame didmiesčio rajone. Be to, išorinės lentjuostės sukuria iliuziją, kad statinys griūva.

7. „Markel” statinys, Richmond, Virginia, JAV

Nors šis ovalus statinys yra tikra urbanistinė legenda, jį pastatyti architektą įkvėpė kepta bulvė, patiekta Amerikos architektūros universitete. Vietiniai šmaikščiai svarsto, kas būtų nutikę, jei architektas būtų užsisakęs gruzdintų bulvyčių.

8. Karališkasis Ontario muziejus, Toronto, Kanada

Architekto Michael Lee-Chin suprojektuotas „kristalas” Karališkajam Ontario muziejui yra tas pats, kas stiklo piramidė – Luvru. Kaip bebūtų, jis visiškai nedera prie šalia išikūrusio, tradiciniu stiliumi įrengto kito muziejaus.

9. Nacionalinė biblioteka, Priština, Kosovas

Žinovai iki šiol nesutaria, ar bičių korį primenančios grotos, užmaukšlintos ant pastato išorės, jį dailina ar dar labiau žlugdo. Manoma, jog kai biblioteka buvo atidaryta, vietiniai ją lygino su „didžiule pabaisa, paramstyta pastoliais”.

10. Ryugyong viešbutis, Pchenjanas, Šiaurės Korėja

Nebaigta statyti pabaisa seniai stovi apipinta legendomis. Vienų nuomone, viešbučio statybos buvo sustabdytos dėl pinigų stygiaus, kitų – dėl prastos konstrukcijos keliamos grėsmės. Architektūrinis košmaras buvo pradėtas statyti 1987 m., o po kelių metų jo statymas buvo sustabdytas. Neseniai komunistinė Šiaurės Korėja pareiškė atnaujinanti statybas, dedanti viešbučiui langus ir planuojanti jį visiškai užbaigti 2012 m.

Virtualtourist.com
balsas.lt

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦„Drauge” galite įsigyti kalėdaičių. Norintiems pranešame, kad „Draugo” krautuvėlė dirba nuo 8:30 val. r. iki 4:30 val. p. p. Kartu galėsite nusipirkti geriausių Kalėdinių dovanų – knygų, kompaktinių plokštelių (CD), meno albumų bei įvairiausių suvenyrų. Kviečiame apsilankyti. Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500.

♦Šv. Kazimiero kongregacijos seserys maloniai visus kviečia dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, gruodžio 5 d., 9:30 val. r., seselių Motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Mišias aukos kun. Terrence Moran, CSsR. Po Mišių – kavutė. Prašome dalyvauti.

♦Filisterių skautų sąjungos Čikagos skyrius ruošia kalėdinę sueigą ir pabendravimą š. m. gruodžio 5 d. 3 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro aptinėje valgykloje. Kviečiame skyriaus narius su šeimomis gausiai dalyvauti. Jūsų laukia gera nuotaika ir vaisės. Apie dalyvavimą prašytume pranešti Jolandai tel.: 630-257-2558.

♦Jaunimo centro tradicinė vakarienė įvyks š. m. gruodžio 6 d. 2 val. p. p. – šv. Mišios Tėvų jėzuitų koplyčioje, 3 val. p. p. Jaunimo centro didžiojoje salėje vyks oficiali dalis. Atskiras vietas ir stalus užsisakyti galite telefonais: 708-447-4501 (Milda Šatienė) arba 708-636-6837 (Anelė Pocienė).

♦Kviečiame užsukti į tradicinę Kalėdinę mugę, kuri vyks gruodžio 12–13 dienomis, šeštadienį ir sekmadienį, nuo 9 val. r. iki 3 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje, Lemonte. Norinčius prekiauti, prašome skambinti į PLC raštinę tel.: 630-257-8787 ir užsisakyti stalus.

IŠ ARTI IR TOLI...

♦Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York (420 Fifth Ave., New York, N.Y., 10018, 3 aukštas) maloniai kviečia į tapytojo, foto-

grafo Vidmanto Ilčiuko darbų parodos atidarymą 2009 m. gruodžio 8 d., antradienį, nuo 6 val. v. iki 8 val. v. Į konsulatą taip pat pakviesti ir Lietuvos kinematografininkai, kurių filmai pristatomi Lietuvos kino dienų renginiuose (gruodžio 4–14 d.) New York Modernaus meno muziejuje – Jonas Mekas, Šarūnas Bartas, Raimundas Banionis, Gytis Lukšas, Romas Lileikis, Audrius Mickevičius, Kristina Buožytė, Julius Ziz, Artūras Jevdokimovas. Kviečiame pabendrauti ir pagerbti Lietuvos kino meistrus. Tel. pasiteiravimui: 212-354-7840, ext. 18.

♦Gruodžio 8 d., antradienį, 7 val. v. „Gintarinių šaknų” lietuviško paveldo klubas kviečia į jų rengiamas Kūčias Lietuvių namų Kultūros centre, Lithuanian Music Hall, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, PA 19134. Nuolatiniai klubo nariai prašomi atnešti tradicinio Kūčių maisto.

♦Šv. Trejybės parapijos salėje (53 Capitol Ave., Hartford, CT) gruodžio 12 d. šeštadienį, 5 val. p. p. bus švenčiamos Kūčios. Kūčiose valgysime 12 tradicinių patiekalų, giedosime, laušime kalėdaičius, džiaugsimės eglute. Informacija tel.: 860-657-9067 (Danutė Grajauskienė). Rengia JAV LB Hartford valdyba.

♦Gruodžio 13 d. Philadelphia skautai kviečia visus apylinkės lietuvius ir jų šeimas bei draugus kartu susėsti prie šventinio kalėdinio stalo, kartu laužti kalėdaitį ir vieni kitiems palinkėti gražių ateinančių kalėdinių švenčių. Vakarienė vyks Šv. Andriejaus lietuvių parapijos salėje, 12 val. p. p. po lietuviškų šv. Mišių. Prašome iš anksto užsisakyti bilietus pas Marytę Sušinskienę tel.: 215-969-2117 arba pas Laimą Bagdonavičienę tel.: 609-268-8045.

♦Detroito „Žiburio” mokyklos tradicinė „Kalėdų eglutė” ruošiama sekmadienį, gruodžio 20 d., Dievo Apvaizdos salėje, tuoj po šv. Mišių. Bus skanaus lietuviško maisto, pyragų stalas ir loterija. Programėlėje dalyvaus visi mokyklos mokiniai. Po vaidinimo atvyks visų laukiamas Kalėdų Senelis.

Artėja Kalėdos ir Naujieji metai

Geras sumanymas savo draugus, gimines, pažįstamus pasveikinti per „Draugą”.

Savo laiškus su sveikinimo tekstu ir 25 dol. čekiu siųskite „Draugo” administracijai.

Mielai išspausdinsime Jūsų sveikinimus mūsų dienraštyje.

Advento vakarai: pasiruoškime Kalėdų šventėms! Kviečiame advento penktadienius skirti dvasiškai pasiruošti Kalėdų šventėms. Advento vakarai vyks penktadieniais nuo 6:30 val. vak. Pal. Jurgio Matulaičio misijoje. Šiemet bus trys Advento vakarai ir ketvirtas vakaras paskirtas Susitaikymo sakramentui. Susitikimus ves: lapkričio 27 d. – Marija Stankus-Saulaitis; gruodžio 4 d. – kun. Gediminas Jankūnas ir gruodžio 11 d. – kun. Gintaras Vitkus, SJ. Gruodžio 18 d. vyks Susitaikymo sakramentas. Visi maloniai kviečiami.

Ieško giminių

Giminės ieško savo dėdės Tomo Sereikos, nepriklausomos Lietuvos pulkininko, kuris 1949 m. emigravo į JAV ir gyveno Los Angeles, CA.

T. Sereika buvęs LKVS „Ramovė” narys, mirė Los Angeles, palaidotas Forest Lawn kapinėse. Ką nors žinančius apie Tomą Sereiką, prašome pranešti: Aldona Jotkienė, Kovo 11-osios 80-32, Kaunas arba Emilija Severkienė, Vokiečių 100, Kaunas.

ADVENTO IR KALĖDŲ PAMALDŲ IR RENGINIŲ TVARKA 2009 METAIS

Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje

(2745 West 44th Street Chicago, IL 60632)

Tel.: 773-5231402; el. paštas: jauniusk@yahoo.com

Advento metu sekmadienias **šv. Mišios** – 10 val. r.

Susitaikymo pamaldos ir išpažintys – gruodžio 19 d. 9 val. r. (vadovas – kun. Gintaras Vitkus, SJ)

Parapijos **Kūčių vakariene** – gruodžio 24 d., pradžia – 7 val. v.

Kalėdų nakties Mišios – gruodžio 24 d. 9 val. v.

Kalėdų ryto šv. Mišios – gruodžio 25 d. 10 val. r.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje

(14911 127th Street, Lemont, IL 60439)

Tel.: 630-257-5613; el. paštas: matulaitismission@sbcglobal.net

Bendruomeninis **Susitaikinimo sakramento vakaras su asmenine išpažintimi** – gruodžio 18 d. nuo 6:30 val. v. Išpažinčių klausoma šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 5 val. p. p. iki 5:50 val. p. p. (Kūčių ir Kalėdų dieną išpažinčių nebus klausoma).

Gruodžio 24 d. 4 val. p. p. misijoje giedos vaikų choras „Vyturys”.

7 val. v. misija rengia **šventinę Kūčių vakarienę**. Prašome užsiregistruoti iki gruodžio 21 d. pas misijos seselę Laimutę (el. paštas: ses.laimute@yahoo.com; tel.: 630-243-1070) arba misijos raštinėje.

Bernelių Mišios – 11 val. v. PLC Jaunimo rūmų naujoje sporto salėje. 10:30 val. v. – misijos choras giedos Kalėdines giesmes.

Šv. Kalėdų dieną – gruodžio 25 d., penktadienį, 9 val. r. ir 11 val. r. šv. Mišios – Jaunimo rūmuose; 7 val.v. šv. Mišios – misijoje.

Tradicionis **misijos choro koncertas** – gruodžio 27 d. 1:30 val. p. p. Dalyvauja: kamerinis choras „Laudate Dominum” ir solistė Lijana Kopūstaitė-Paulietė.

Naujųjų metų dieną – sausio 1 d., penktadienį, 9 val. r., 11 val. r. ir 7 val. v. šv. Mišios bus aukojamos misijoje.

Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapijoje

(5129 South Wolf Rd., Western Springs, IL 60558)

Pamaldos su Šv. Vakariene – gruodžio 6, 13, 20, 27 dienomis.

Gruodžio 6 d. 1 val. po pamaldų ir kavutės įvyks **vargonininkės Loretos Maistininkienės mokinių koncertas-rečitalis**. Maloniai kviečiame visus!

Gruodžio 12 d., 2 val. p. p. **parapijos kalėdinė šventė** ir sekmadieninės **mokyklėlės „Atvirų durų” diena**. Programėlė ir dovanėlės vaikučiams.

Gruodžio 24 d. – **Šv. Kūčios** (lietuvių ir anglų kalbomis) 5 val. p. p.

Gruodžio 25 d. – **Kalėdos** (lietuvių ir anglų kalbomis) 11:30 val. r.

Šv. Andriejaus parapijoje

(19th and Wallace Streets, Philadelphia, PA 19130)

Gruodžio 20 d. apylinkės lietuviai kviečiami lietuviškai atlikti išpažintį prieš lietuviškas šv. Mišias (Mišių pradžia 10:30 val. r.) Šv. Andriejaus bažnyčioje.

Gruodžio 24 d. – **Bernelių Mišios** Šv. Andriejaus bažnyčioje.

Scena iš kino filmo „Duburys”.

Lietuvos Respublikos ambasada (2622 16th Street, NW Washington DC), gruodžio 15 d., antradienį, 7 val. v. kviečia į naujo lietuviško filmo (su angliškais subtitrais) – Gyčio Lukšo „Duburys” pagal Romualdo Granausko to paties pavadinimo romaną – peržiūrą.

Tai filmas apie žmogaus likimą. Apie sovietmečio nykumos palaužtą žmogų, kurio likimas liko nepastebėtas. Pagrindinis filmo herojus Juozapas Gaučys, pasibaigus nerūpestingai vaikystei kaime, išvažiuoja į miestą, baigia mokslus, pradeda dirbti ir apsigyvena ankštame bendrabutyje, kuris, be triukšmingų kaimynų, jam padovanoja ir lemtingą meilę. Filmo herojaus gyvenimo istorija atskleidžia kuklią, bet kartu ir labai nuoširdžią viso sovietmečio kasdienybę.

Pagrindinį filmo personažą Juozapą Gaučį įkūnija kine pirmą kartą vaidinantis lietuvių aktorius Giedrius Kiela. Filmo trukmė – 140 min.

Norinčius dalyvauti prašome iki gruodžio 14 d. pranešti Leonui Garbcauskui el. pašto adresu: leonas.garbcauskas@ltembassyus.org arba tel.: 202-234 5860 (119).